

ÅRSRAPPORT 2018

HØLAND & SETSKOG
SPAREBANK 170
1849 - 2019 ÅR

Årsberetning 2018

Global utvikling

Etter et positivt 2017 for verdensøkonomien bød 2018 på avtagende vekst gjennom året og økt usikkerhet om den fremtidige utviklingen. Hos Norges handelspartnere ble den økonomiske veksten noe redusert, blant annet som følge av mindre positive impulser fra penge- og finanspolitikken. Økt proteksjonisme og den uavklarte situasjonen rundt Brexit har vært noen av faktorene som har bidratt til å øke usikkerheten om utsiktene fremover.

I USA fortsatte veksten å ta seg opp i fjor. Arbeidsledigheten ble ytterligere redusert fra et lavt nivå historisk sett, inflasjonen fikk feste på et høyere nivå enn tidligere, og lønnsveksten tiltok noe. Fremgangen har særlig vært understøttet av en ekspansiv finanspolitikk. Som følge av den høye aktiviteten i amerikansk økonomi hevet derimot den amerikanske sentralbanken (FED) styringsrenten ved fire anledninger, til intervallet 2,25 % - 2,5 %. Med det har FED hevet renten ni ganger fra bunnivået som ble holdt uendret fra 2008 til 2015. I tillegg til et høyere rentenivå strammer FED inn gjennom å nedskalere balansen som økte betydelig i etterkant av finanskrisen grunnet verdipapirkjøpsprogrammet.

I eurosonen har veksten tidligere tatt seg opp etter at de svært ekspansive pengepolitiske tiltakene omsider fikk effekt. I 2018 avtok imidlertid veksten noe igjen. Gjennom året har det særlig vært betydelig usikkerhet knyttet til Storbritannias utmeldelse av EU og budsjettsituasjonen i Italia. Vedrørende førstnevnte var det ved utgangen av året ikke endelig avklart om man vil få på plass en avtale innen fristen, og aktuelle alternativer omfattet fortsatt ny folkeavstemming, forlengelse av fristen for uttredelse mv. I Italia ønsket regjeringen å øke budsjettunderskuddet for å stimulere til økonomisk vekst, men møtte motbør hos EU-kommisjonen som følge av landets eksisterende gjeldsbyrde. Mot slutten av året ble det oppnådd enighet etter at underskuddet ble tatt ned fra 2,4 % til 2,04 %.

På høsten annonserte den europeiske sentralbanken (ECB) at verdipapirkjøpsprogrammet gikk mot slutten. Kjøpene ble halvert fra EUR 30 mrd. til EUR 15 mrd. per måned etter september og programmet ble avsluttet ved utgangen av året. I motsetning til FED vil ECB fortsette å reinvestere renter og forfall fullt ut, hvilket betyr at sentralbankens stimulans opprettholdes. Styringsrenten vil ifølge ECB endres tidligst høsten 2019.

BNP-veksten i de fremvoksende økonomiene endte ifølge IMF trolig på 4,7 prosent i 2018, uendret fra året før. Vekstnivået er godt over takten i de utviklede økonomiene, men det er store variasjoner mellom landene. Gjennom året har usikkerheten rundt global handel økt, etter at særlig USA har inntatt en mer proteksjonistisk holdning. «Handelskrigen» har i stor grad omhandlet USA og Kina som begge innførte økt importtoll i løpet av året. Til tross for at det ble inngått en avtale om «våpenhvile» mellom Donald Trump og Xi Jinping mot slutten av året kan det ikke utelukkes en fullskala handelskonflikt, hvilket vil gi et negativt bidrag til global handel og aktivitet.

Norsk økonomi var i høykonjunktur i 2018.

Sysselsettingen økte med om lag 55 000 i løpet av 2018, i det som var et unormalt godt år for norsk økonomi. Handelsbalansen endte med overskudd på 288 milliarder kroner, godt hjulpet av relativt høye oljepriser, og en sterk amerikansk dollar det meste av året. Arbeidsledigheten målt ved Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) til Statistisk sentralbyrå falt til 4,0 pst mot slutten av året, ned fra 4,2 pst i 2017.

BNP for Fastlands-Norge de 11 første månedene i 2018 2,4 prosent over samme måneder i 2017. Konsumprisveksten i 2018 var 2,6 pst, omtrent det samme som lønnsveksten, som ventes å havne på 2,7 pst ifølge siste pengepolitiske rapport fra Norges Bank. Den importveide kronekursindeksen endte om lag uendret fra 2017 til 2018, etter store svingninger gjennom året.

Boligprisene, målt ved Eiendom Norge sin indeks, steg i 2018 med 0,8 pst i samme periode. Kredittveksten var avtagende gjennom året, med en 12-måneders vekst for husholdningene på 5,4 pst i året til november, ned fra en vekstrate på 6,1 pst ved inngangen til året. Bankene i Eika-alliansen tar markedsandeler, med en gjennomsnittlig utlånsvekst til husholdningene på 6,6 pst i samme periode.

Norges Bank økte sin foliorente fra 0,5 pst til 0,75 pst i september. Rentene på nye nedbetalingslån med pant i bolig økte, men Høland og Setskog Sparebank økte ikke rentene høsten 2018.

2019

2019 ventes å bli et år med fortsatt god vekst i norsk økonomi hjulpet av en vekst på 10-15 pst i oljeinvesteringene.

Usikkerheten er imidlertid stor, både som følge av at oljeprisen falt tilbake mot slutten av året, og fordi det er mange uromomenter internasjonalt i det nye år. BREXIT og handelskonflikten mellom USA og Kina er kanskje de viktigste risikoene, sammen med en alltid tilstedeværende fare for nye fall i oljeprisen.

Oslo Børs var mot slutten av 2018 preget av den økende usikkerhet knyttet til utsiktene for verdensøkonomien i tiden fremover. Ned bare marginalt for året som helhet, men hele 12,5 pst lavere enn toppnoteringene i september.

Lokalt engasjement

Visjon

Høland og Setskog Sparebank skal bidra som lokal samfunnsbygger gjennom finansiering og kompetanse.

Banken har stort engasjement for lokal utvikling, både mot næringsliv og ideelle organisasjoner. Banken bidrar gjennom finansiering, kompetanse, sponsoravtaler og gavemidler. Banken har gjennom mange år hatt stipendordninger, studiestipender (2 x 50.000), kulturstipend (60.000) og idrettsstipend (2 x 20.000) og støtter en rekke idretts- og kulturarrangement i vårt nærrområde. Vi bidro til at ny svømmehall sentralt i kommunen ble åpnet høsten 2018, en aktivitetspark ble åpnet hos Høland IUL og nye klubbhus står klar både hos Setskog IF og Bjørkelangen SF.

Høland og Setskog Sparebank ble stiftet i 1849, og vi vil etter 170 år markere oss enda sterkere i lokalmiljøet i 2019. Nær og engasjert!

Eierstyring og selskapsledelse

Forretningside

Våre kunder skal oppfatte oss som totalleverandør av bank- og forsikringsprodukter, og som en viktig pådriver og partner i lokalsamfunnet.

Bankens etiske retningslinjer legger vekt på at vi skal være «Nær og Engasjert», med sterkt kundefokus og personlig service – ”god å snakke med”. Vi skal ha god kompetanse med høye etiske verdier og være en interessant arbeidsplass.

Forstanderskapet

Forstanderskapet (Generalforsamlingen) er Høland og Setskog Sparebanks øverste organ. Det er forstanderskapet som bl.a. fastsetter sparebankens vedtekter, velger styrets medlemmer, vedtar regnskapet og disponerer årets overskudd. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak. Forstanderskapet består av 19 medlemmer og sammensettes slik: Kunder og egenkapitalbevisiere velger hver for seg seks medlemmer, kommunen velger to medlemmer og de ansatte i banken velger blant de ansatte fem av forstanderskapets medlemmer.

Forstanderskapets valgkomité velges blant forstanderskapets medlemmer. Den består av fire medlemmer og fire varamedlemmer og skal ha representasjon fra alle de fire gruppene som er representert i forstanderskapet – kundevalgte, kommunevalgte, egenkapitalbevisierevalgte og ansattevalgte. Det er utarbeidet retningslinjer for valgkomiteens arbeid.

Styret

Bankens styre består av syv medlemmer, hvorav ett medlem og varamedlem er valgt av og blant de ansatte. Styret består av:

Styreleder Jarle Bergsjø ('67), Hemnes

- Veterinær, agronom, NVH (1991)
- Generalsekretær Norges Birøkerlag
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2008
- Styreleder siden 2009

Styremedlem John-Ivar Udnesseter ('62), Setskog

- Siviløkonom, Handelshøyskolen BI (1988)
- Økonomisjef Aurskog-Høland Kommune fra 2011
- Økonomisjef, PDC Tangen AS og PDC Holding, Økonomidirektør, 07 Gruppen AS
- Forstander i Setskog Sparebank 2004-2008, i kontrollkomiteen 2007-2008.
- Styreleder i Setskog Sparebank fra 2008
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2010

Styremedlem Liv Torhild Lorentzen ('66), Setskog

- Bedriftsøkonomstudier, lederkurs
- Butikksjef Vinmonopolet fra 2002
- Daglig leder Industri-Kontakt AS
- Forstander i Setskog Sparebank (1998-2008), leder 2006-2008, styremedlem 2008-2010
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2015

Styremedlem Siri Hidle ('65), Setskog

- Sivilagronom fra Norges Landbrukshøyskole
- Lærer ved Bjørkelangen videregående skole
- Representant i kommunestyret i Aurskog-Høland 2007-2011
- Medlem i styret i Setskog Sparebank fra 2004
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2010

Styremedlem Ragnhild Hauglum ('53), Bjørkelangen

- Adjunkt med opprykk, Statens lærerskole i handels- og kontorlag
- Avd. leder ved Bjørkelangen videregående skole
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2016

Styremedlem Åsmund Krogstad ('54), Løken

- Lederutdanning, BI
- Adm. direktør 07 Print Media AS, Driftssjef Lundeby Bokbinderi AS, Driftssjef Bongs Konvolutter AS, Adm. dir. PDC Konvolutter AS
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2009

Styremedlem Øystein Heggedal (ansatterrepr.) ('65), Rømskog

- Salgskonsulent i PDC Tangen
- Ansatt i Setskog Sparebank siden 2006
- Medlem i styret i Setskog Sparebank siden 2009
- Medlem i styret i Høland og Setskog Sparebank siden 2010

Styret utarbeider hvert år en plan for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring. Bankens internkontrollsystem blir hvert år gjennomgått av styret for å sikre at banken drives i samsvar med bankens interne ansvars- og oppgavefordeling, strategiplan og etiske retningslinjer. Styret gjennomfører årlig ICAAP. Styret fastsetter administrerende banksjefs lønn og annen godtgjørelse. Styret som helhet fungerer både som revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg, og har ikke oppnevnt særskilte komiteer. Styrets godtgjørelse fastsettes av forstanderskapet. Det er ikke etablert bonusordninger eller andre former for variabel kompensasjon til styremedlemmer eller administrerende banksjef. Samtlige styremedlemmer er egnethetsvurdert i henhold til bankens retningslinjer.

Ledelsen

Adm. banksjef John Sigurd Bjørknes ('62)

- Siviløkonom, MBA-Finance/Banking, BI/University of Wisconsin, USA (1988)
- Fabrikk sjef ved Norsk Wavin AS, adm. dir. i Løvenskiold Trelast AS, økonomisjef Løvenskiold-Vækerø AS
- Styremedlem i Bjørkelangen Torg AS, Bjørkelangen Stasjon AS og Bankenes Boligmegler AS
- Ansatt som adm. banksjef i 2008

Banksjef/NK Ole-Einar Holth ('61)

- Utdannelse innen ledelse og økonomi, Bankakademiet / Høgskolen i Akershus
- Tidligere styremedlem og leder i Finansforbundet i Terra-Gruppen
- Autorisert kredittrådgiver
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 1981
-

Banksjef PM Kine M. Holtet ('80)

- BI, Eikaskolen, kurs
- Autorisert kredittrådgiver
- Markedssekretær og prosjektsekretær Firesafe AS
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 2007

Administrativ leder Liv Jacklin ('60)

- Utdannelse innen ledelse og IT, Bankakademiet / Høgskolen i Akershus
- Erfaring fra Bergen Bank
- Styremedlem (ansatterrepr.) i Høland Sparebank 1998-2007
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 1985

Kunderådgiver BM Carl-Fredrik Havnås ('65)

- Foretaksøkonom, NHH
- Avd. sjef Trykk Tangen AS, Produksjonssjef PDC Tangen AS
- Styreleder Bjørkelangen Stasjon AS, leder Bjørkelangen Næringsforening
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 2007

Leder sparing og Livsforsikring/AFR Kjell Sæther ('57)

- Autorisert finansiell rådgiver, BI / Storebrand
- Livassurandør, Finansiell rådgiver Storebrand og UNI
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 2008

Ledere skadeforsikring Jørn-Erik Sether ('65)

- Diplomøkonom, IHM Business School
- Forsikringskandidat, Forsikringsakademiet
- Salgssjef Næringsliv, Gjensidige, Region Innlandet
- Styremedlem Aurskog-Høland Utbyggingsselskap 1999-2004
- Ansatt i Høland og Setskog Sparebank siden 2009

Egenkapitalbeviserne

Egenkapitalbeviserne velger seks av forstanderskapets medlemmer, uansett hvor stor andel egenkapitalbeviskapitalen utgjør av bankens samlede egenkapital. Egenkapitalbevis-eiervalgmøtet holdes rundt årsskiftet hvert år. Innkalling skjer ved brev til eierne av registrerte egenkapitalbevis senest 14 dager før møtet, gjennom kunngjøring i Indre Akershus Blad og i Aftenposten samt melding på Oslo Børs. Egenkapitalbevisiere som vil delta i valget skal melde seg i banken innen en frist som skal være oppgitt i innkallingen. Fristen skal ikke være tidligere enn tre dager før valget skal avholdes.

Stemmerettsreglene for egenkapitalbevisiere i Høland og Setskog Sparebank følger de allmenne regler og hvert egenkapitalbevis gir en stemme. Dog kan ingen stemme for mer enn 10 % av samtlige stemmeberettigede egenkapitalbevis i banken eller avgi mer enn 20 % av de stemmer som er representert på valgmøtet. Egenkapitalbevis som blir overdratt til ny eier gir ikke stemmerett før fire uker etter at ervervet er meldt banken. For egenkapitalbevis som er registrert i Verdipapirsentralen skal likevel eierne ha stemmerett dersom det bekreftes at ervervet er registrert

i Verdipapirsentralen. Egenkapitalbeviserne har ingen lovfestet eller vedtektsfestet rett til representasjon i bankens styre.

Likebehandling, finansiell informasjon

I følge bankens innsidereglement skal verdipapirer utstedt av banken ikke kjøpes eller selges av noen som har kjennskap til kurssensitiv informasjon. Primærinnsidere som ønsker å kjøpe eller selge verdipapirer skal foreta forsvarlige undersøkelser for å bringe på det rene om det foreligger slik informasjon. Vedkommende skal deretter skriftlig anmode administrerende banksjef om klarering av kjøpet eller salget. Administrerende banksjef skal for sin egen del innhente klarering fra styrets leder.

Likebehandling ivaretas også ved at egenkapitalbeviserne får lik og samtidig tilgang til informasjon om bankens utvikling og økonomiske resultater. Banken ønsker i denne sammenhengen å tydeliggjøre eiernes verdi gjennom en mest mulig riktig prising av bankens egenkapitalbevis. Riktig prising oppnås blant annet ved å gi tidsriktig og korrekt informasjon til finansmarkedet. Årsrapport, kvartalsrapporter og andre børsmeldinger blir distribuert i Oslo Børs' elektroniske meldingssystem samt via bankens internettsider www.hsbank.no.

Fri omsettelighet

Egenkapitalbeviskapitalen i Høland og Setskog Sparebank utgjør kr. 68.790.000 fordelt på 687.900 egenkapitalbevis à kr. 100,-. Egenkapitalbevisbrøken pr. 31.12.2018 er 15,75 %. Alle erverv av egenkapitalbevis (arv, gave eller kjøp) skal meldes banken innen en måned. Erverv kan bare nektes når det foreligger saklig grunn. Nekting av samtykke kan kreves begrunnet skriftlig.

Utbyttepolitikk

Høland og Setskog Sparebanks målsetting skal være å oppnå gode økonomiske resultater slik at det kan gis en avkastning på linje med sammenlignbare sparebanker. Egenkapitalbeviserens andel av bankens overskudd er fastsatt i gjeldende lover og forskrifter, og banken vil foreta tildeling av utbytte og eventuelt regulering av utjevningsfondet i henhold til den til enhver tid gjeldende egenkapitalbevisbrøk. Banken vil de nærmeste årene ytterligere bygge opp ren kjernekapital og vil vurdere andel utdelt som kontantutbytte.

Revisjon

Forstanderskapet velger revisor og fastsetter vedkommendes godtgjørelse. Revisjonsfirmaet RSM Norge AS er bankens eksterne revisor og revisjonen ledes av statsautorisert revisor Johan Bringsverd. Revisor legger årlig frem rapporter som omhandler revisjonens syn på bankens risikoområder, interne kontrollrutiner osv. Revisor deltar også i styremøter hvor bankens årsregnskap blir behandlet og inviteres til alle møter i forstanderskapet. Styret vurderer revisjonsarbeidet som fullt ut tilfredsstillende. Revisor har ikke levert tilleggstjenester av en slik art at det gir grunnlag for spørsmål om revisors uavhengighet og objektivitet.

Virksomhetsstyring og risikovurdering (ICAAP), Pilar 2

Styret gjennomførte ICAAP august 2018. Banken mottok i november 2016 Finanstilsynets SREP, vurdering og vedtak om Pilar 2-krav. Vedtaket innebar et Pilar 2-krav på 3,4 % fra 30.06.17. Kravet er relativt høyt og baserer seg blant annet på høy konsentrasjon innen boligbygging på det sentrale østlandsområdet.

Eika Alliansen.

Høland og Setskog Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 68 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 440 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 200 bankkontorer i 148 kommuner representerer lokalbankene i Eika en viktig aktør i norsk finansnæring og bidrar til næringslivets verdiskaping og mange arbeidsplasser i norske lokalsamfunn.

I januar 2018 sa 11 banker opp sine avtaler med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene opphører når de respektive oppsigelsesfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist gjeldende fra 31.12.2018. De i dag 10 uttredende bankene (etter fusjon av Harstad Sparebank og Lofoten Sparebank) er: Askim og Spydeberg Sparebank, Aasen Sparebank, Drangedal Sparebank, Klæbu Sparebank, Sparebanken 68 grader nord, Selbu Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank, Tolga-Os Sparebank og Ørland Sparebank.

Eika Gruppen styrker lokalbanken

Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser til lokalbankene for moderne og effektiv bankdrift.

Konkret innebærer det leveranse av komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betaling. Eika Gruppen har et profesjonalisert prosjekt- og utviklingsmiljø som sikrer integrerte, plattformuavhengige, digitale løsninger for lokalbankene og deres kunder. Eika Gruppen har også solide kompetansemiljøer som vurderer og avtaler viktige leveranser til bankene fra eksterne leverandører der disse velges.

Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene effektiv kommunikasjon økt tilgjengelighet.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depotjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser på disse områdene.

Eika Boligkreditt (EBK) sikrer lokalbanken langsiktig funding

Eika Boligkreditt er lokalbankes kredittforetak og har som hovedformål å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. Selskapet har konsesjon som kredittforetak og finansierer sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker. Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på drøyt 100 milliarder kroner.

Resultatregnskap

Resultat

Driftsresultat etter skatt bokføres til NOK 52,4 mill (46,5 mill). Dette resultatet er ikke belastet med renter (etter skatt) på fondsobligasjoner NOK 2,6 mill (3,4 mill).

Driftsresultat før skatt er NOK 67,3 mill (NOK 61,5 mill). Underliggende bankdrift er solid og lønnsom. Styret vurderer resultatet som meget tilfredsstillende, og noe bedre enn forventet.

Rentenettoen uten belastning for renter fondsobligasjoner er NOK 106,4 (NOK 98,6), eller 1,90 % (1,87 %) av forvaltning.

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester var på NOK 35,0 mill (33,9 mill). Rentenetto fra funding gjennom EBK er NOK 0,1 mill lavere enn i fjor, mens inntekter fra fond og forsikring fortsetter å utvikle seg positivt. Provisjonsinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjør 0,63 % (0,64 %).

Utbytte, hovedsaklig fra Eika og EBK utgjør NOK 7,0 mill (NOK 6,7 mill).

Netto verdiendring verdipapirer og finansielle eiendeler er pluss NOK 3,6 mill (pluss NOK 1,6 mill), hvorav VIPPS-fusjonen har gitt en realisert gevinst på NOK 2,4 mill.

Driftskostnadene ligger 3 % høyere enn forrige år og utgjør NOK 68,1 mill (NOK 66,1 mill), i hovedsak på grunn av økte lønnskostnader.

Resultatet i 2018 er meget tilfredsstillende, resultat pr. egenkapitalbevis utgjør NOK 11,40 (NOK 10,73), og styret foreslår å utbetale kontantutbytte med NOK 7,50 pr. egenkapitalbevis, en noe økt kontantandel, dog har banken fortsatt som mål å bygge ren kjernekapital, for å ha rom for framtidig vekst. Banken vil vurdere andel utdelt som kontantutbytte også i kommende år, men har som intensjon å prioritere kontantutbytte.

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen er NOK 5.794 mill, med tillegg av lån finansiert i Eika Boligkreditt (EBK) NOK 6.427 mill, en økning i forretningskapitalen på 7,2 %.

Soliditet

Sparebankens fond blir tilført NOK 41,0 mill og øker til NOK 413,1 mill. I tillegg har banken egenkapitalbeviskapital på NOK 68,8 mill, samt NOK 75 mill i fondsobligasjonslån og NOK 75 mill i ansvarlig lån. Netto ansvarlig kapital er 638,7 mill (21,4 %), kjernekapital er NOK 563,5 mill (18,9 %), og ren kjernekapital er NOK 488,3 mill (16,3 %). Uvektet kjernekapital er 9,5 % (9,6 %), Styret vurderer bankens stilling som solid.

Innskudd

Totale innskudd fra kunder øker med 1,8 %, innskuddsdekningen var ved årets slutt 79 % (86 %).

Utlån

Totale brutto utlån utgjør NOK 5.593 mill og øker i år med 8,1 %, PM-porteføljen med 7,7 % og BM-porteføljen med 9,0 %. Andel PM-lån finansiert i EBK er kun 15,2 % (18,1 %). BM-andelen er 25,6 % (25,4 %).

Tap på utlån

Det resultatføres netto nedskrivninger og tapsføring av lån med NOK 13,0 mill (9,4 mill), eller 0,23 % (0,18 %) av forvaltningskapitalen. Balanseførte avsetninger pr. 31.12.18 er NOK 20,5 mill.

Likviditet

Styret anser likviditeten som meget god og langsiktig forfallsstruktur er godt tilpasset bankens strategi. LCR ved årsskiftet er 157 % (205 %), NSFR 143 % (149 %). Kontanter og bankinnskudd er ved årsskiftet NOK 147 mill. I tillegg har banken oppgjørskonto hos DNB med avtalt ramme på NOK 150 mill, som ikke er benyttet, og et en betydelig obligasjonsportefølje med svært lav risiko og god likviditet. Det vises ellers til note 11.

Finansiell risiko

Banken har i all hovedsak flytende rente på lån og innskudd og derved liten renterisiko og evt. fastrente er sikret med renteswaper. Banken har ikke lån i utenlandsk valuta og har heller ikke inntekter i valuta. Bankens risiko i forbindelse med garantier for valutalån til kunder er ubetydelig da disse har god pantesikkerhet. Det vises ellers til note 6, 12 – 15.

Årsresultat

Styret vurderer resultatet som meget tilfredsstillende og mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Styret konkluderer at det er grunnlag for fortsatt drift, og regnskapet er satt opp etter denne forutsetningen.

Overskuddsdisponering:

Netto renter fondsobligasjon	2.606.083
Utbytte til egenkapitalbeviserne	5.159.250
Overført til gaver	1.000.000
Overført til Sparebankens fond	40.973.720
Overført til utjevningsfond	2.685.939
Sum disponeringer	52.424.992

Personale, arbeidsmiljø, likestilling og samfunnsansvar

Personale, arbeidsmiljø og likestilling

Ved årets slutt hadde Høland og Setskog Sparebank 40 (40) ansatte, hvorav syv på deltid. Gjennomsnitt antall årsverk i 2018 var 35,4 (35,5). Av bankens ansatte er 68 % kvinner.

Utviklingen innenfor finansnæringen krever at vi stadig har fokus på opplæring og kompetanseheving samt effektivisering av arbeidsprosesser. Banken har et tilfredsstillende antall «Autoriserte finansielle rådgivere» (AFR), og flere vil autoriseres i 2019. Alle medarbeidere med behov er godkjent forsikringsrådgiver (GOS), og 16 medarbeidere har godkjent Kredittautorisasjon. I tillegg følger de fleste ansatte forskjellige opplæringsløp i Eika-alliansen. Organisatoriske tilpasninger og endringer skjer kontinuerlig, ikke minst for å oppnå bedre fleksibilitet og kundeservice. I mai styrket vi organisasjonen med to nye, unge, velutdannede Kunderådgivere i PM-markedet. Vi har en sterk posisjon i lokalsamfunnet. Alle ansatte bidrar sterkt til dette hver dag – med godt humør, kundeservice og relasjonsbygging.

Banken gjennomfører årlig en medarbeidertilfredshetsundersøkelse som bekrefter et meget godt arbeidsmiljø. Helse, miljø og sikkerhet vurderes ivaretatt på tilfredsstillende nivå. Det legges vekt på at sikkerheten ved kontorene er god.

Sykefraværet totalt var 2,3 % (9,2 %), i hovedsak langvarige fravær. Korttidsfraværet er fortsatt svært lavt, 0,2 % (0,2 %). Det er ikke registrert personskader siste år. Banken driver ikke virksomhet som medfører påvirkning på det ytre miljø. Banken er medlem av Romerike HMS – senter. Banken har meget gode pensjons- og personalforsikringer for de ansatte.

Styre og daglig ledelse har fokus på en mest mulig likestilling mellom kjønnene. I bankens styre sitter tre kvinner og tre menn pluss de ansattes representant. I ledergruppen sitter to kvinner og fem menn. Målsettingen er å ha en arbeidsplass der det er full likestilling mellom kvinner og menn.

Samfunnsansvar

Banken har en viktig rolle i folks liv. Det være seg privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. Vi avlaster risiko, sikrer likviditet og stimulerer samfunnet. Ikke minst bidrar banken til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål.

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdier. For å kunne synliggjøre bankens samfunnsansvar, er forutsetningen at banken makter å skape lønnsomhet, og som et minimum, etterlever alle lover og forskrifter. Det er også en forutsetning at banken har et godt forhold til sine medarbeidere og ledere, har et verdigrunnlag som etterleves og betyr noe for de ansatte, samt har de beste relasjoner til sine kunder og samarbeidspartnere. Banken har ikke rapportert avvik i 2018 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter. Måling av kundetilfredshet viser at kundene opplever banken svært positivt.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempel etikk, bekjempelse av hvitvasking, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet samt det ytre miljø. I 2018 er det rapportert mistenkelige transaksjoner i tråd med regelverket. Bankens øvrige hendelsesrapportering har ikke avdekket vesentlige avvik. Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

For å sikre etterlevelse og godt omdømme er bankens ansatte engasjert i autorisasjonsordningene og etterutdanning med fokus på etterlevelse av sentrale lover og forskrifter, forsvarlig utlånspraksis mv. Banken sikrer de ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen. Det legges til rette for at rekruttering skjer fra et bredt utvalg av samfunnet, og at eldre arbeidstakere kan få et yrkesaktivt liv frem til alderspensjonering.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige resultater.

Utsiktene

I vårt lokale marked forventes fortsatt bra aktivitet, og omsetning av nye boliger minst på nivå med 2018. Husholdningene har generelt god økonomi og for alle som beholder arbeidet, og det blir de fleste i vårt distrikt, vil svært lavt rentenivå fortsatt bidra til økt privat kjøpekraft. Bankens lokalisering i nærheten av Oslo og Gardermoen anses som en styrke og det forventes fortsatt god befolkningsvekst i Aurskog-Høland.

Styret vil til slutt takke eksisterende og nye kunder for den tillit de viser ved å benytte seg av bankens tjenester. Styret retter også stor takk til bankens medarbeidere og tillitsvalgte for god innsats og godt samarbeid i året som gikk.

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Vi bekrefter at bankens årsregnskap for 2018 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Styrets årsberetning gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til banken, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer banken står overfor.

Bjørkelangen, 31. desember 2018 / 5. februar 2019

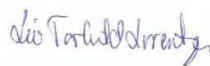
I styret for Høland og Setskog Sparebank

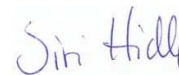
Jarle Bergsjø
Styrets leder

John-Ivar Udnesseter

Liv Torhild Lorentzen

Siri Hidle

Ragnhild Hauglum

Åsmund Krogstad

Øystein Heggedal

John Sigurd Bjørknes
Adm. banksjef

NØKKELTALL	2018	2017
Børskurs 31.12	93,00	102,00
Antall egenkapitalbevis 31.12 (tusen)	688	688
Egenkapitalbeviskapital (mill.)	69	69
Utjevningsfond (mill.)	14,13	11,45
Overkursfond (mill.)	0,77	0,766
Egenkapitalbeviserens andel av bankens egenkapital (%)	14,41	15,75
Kontantutbytte (kr.)	7,50	5,00
Kontantutbytte i % av børskurs	8,06	4,90
Effektiv avkastning (%)	-1,47	7,00
Kontantutbytte i % av egenkapitalbeviserens andel av årsoverskudd	65,76	46,60
Endring i utjevningsfond i % av egenkapitalbeviserens andel av årsoverskudd	34,24	53,4
Resultat pr. egenkapitalbevis	11,40	10,73
Utvannet resultat av egenkapitalbevis	11,40	10,73
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	132,95	126,55
Kurs/fortjeneste (P/E)	8,16	9,51
Kurs/bokført egenkapital (P/BV)	0,70	0,77
Egenkapitalrentabilitet (%)	8,89	8,18
Kostnader pr. inntektskrone	0,46	0,48
Kostnader pr. inntektskrone ekskl. kursgevinst/tap	0,49	0,49
Vekst netto utlån (%)	10,79	2,66
Vekst innskudd fra kunder (%)	1,81	3,02
Renter fondsobligasjon før skatt (tusen)	3.475	4.537
Renter fondsobligasjon etter skatt (tusen)	2.606	3.403
LCR	157 %	205 %
NSFR	143 %	149 %
Uvektet kjernekapital (LR)	9,5 %	9,6 %
Kapitaldekning	21,4 %	21,5 %
Kjernekapitaldekning	18,8 %	18,9 %
Ren kjernekapital	16,3 %	16,4 %

RESULTAT	Note	% av forvaltnings		% av forvaltnings	
		2018	kapital	2017	kapital
<i>(Beløp i 1000 kr)</i>					
Renteinntekter med effektiv rentes metode	16	175.763	3,14 %	168.556	3,19 %
Renteinntekter fra øvrige instrumenter	16	6.533	0,12 %	7.648	0,14 %
Rentekostnader og lignende kostnader	16	75.887	1,36 %	77.629	1,47 %
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		106.409	1,90 %	98.575	1,87 %
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	17	35.048	0,63 %	33.861	0,64 %
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	17	4.434	0,08 %	4.564	0,09 %
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	17	6.985	0,12 %	6.708	0,13 %
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	17	3.610	0,06 %	1.637	0,03 %
Andre driftsinntekter	17	844	0,02 %	716	0,01 %
Sum andre inntekter		42.053	0,75 %	38.358	0,73 %
Lønn og andre personalkostnader	18	33.139	0,59 %	31.081	0,59 %
Andre driftskostnader	19	32.851	0,59 %	32.978	0,62 %
Av-/nedskrivninger og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler	28	2.106	0,04 %	2.015	0,04 %
Sum driftskostnader		68.096	1,22 %	66.074	1,25 %
Resultat før tap		80.366	1,44 %	70.859	1,34 %
Kreditttap på utlån, garantier og rentebærende verdipapirer	10	13.044	0,23 %	9.394	0,18 %
Resultat etter tap og nedskrivninger		67.322	1,20 %	61.466	1,16 %
Skattekostnader	20	14.896	0,27 %	14.933	0,28 %
Resultat av ordinær drift etter skatt		52.426	0,94 %	46.533	0,88 %
EPS		11,40		10,73	
Utvidet resultat					
Poster som ikke reklassifiseres over resultatet	25	4.773	0,09 %	1.580	0,03 %
Poster kan reklassifiseres over resultatet		-	0,00 %	-	0,00 %
Sum utvidet resultat		4.773	0,09 %	1.580	0,03 %
Totalresultet		57.199	1,02 %	48.113	0,91 %
Disponering av resultat av drift etter skatt:					
Renter fondsobligasjon (etter skatt)		2.606		3.403	
Overført til/fra fond for vurderingsforskjeller		-		-	
Utbytte egenkapitalbevis		5.159		3.439	
Overført til sparebankens fond		40.974		34.248	
Overført til gavefond		1.000		1.500	
Overført til utjevningfond		2.686		3.942	
Sum disponeringer		52.425		46.532	

BALANSE	Note	2018	2017
<i>(Beløp i 1000 kr)</i>			
Eiendeler			
Kontanter og fordringer på sentralbanken	21,22	146.588	133.837
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	21,22	3.062	1.849
Netto utlån til og fordringer på kunder til amotisert kost	7,8,10,22	4.959.880	4.476.862
Rentebærende verdipapirer	21,23,24	512.650	511.450
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	21,23	129.995	121.782
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foret	27	16.200	15.592
Varige driftsmidler	28	22.853	24.127
Andre eiendeler		2.836	4.436
Overtatte eiendeler		-	8.807
SUM EIENDELER		5.794.063	5.298.741
Gjeld og egenkapital			
Innlån fra kredittinstitusjoner	22,30	3.142	187
Innskudd fra kunder	22,31	3.952.154	3.881.713
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	22,32	1.111.142	745.523
Finansielle derivater	23	1.402	2.027
Annen gjeld	33	21.063	15.912
Forpliktelser ved skatt	20	14.201	13.210
Avsetninger på garantier og ubenyttede kreditter		1.083	-
Ansvarlig lånekapital	35	75.225	75.346
Sum gjeld		5.179.413	4.733.918
Innskutt egenkapital	36	68.790	68.790
Overkursfond		766	766
Annen innskutt egenkapital	35	75.175	75.000
Sum innskutt egenkapital		144.731	144.556
Utjevningsfond		14.133	11.447
Sparebankens fond		413.116	372.142
Gavefond		1.000	1.500
Fond for urealiserte gevinster		23.275	18.503
Fond for vurderingsforskjeller		1.838	1.838
Utbytte		5.159	3.439
Annen egenkapital		11.397	11.397
Sum opptjent egenkapital		469.918	420.266
Sum egenkapital		614.649	564.822
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		5.794.063	5.298.741

Bjørkelangen, 31. desember 2018 /05. februar 2019

I styret for Høland og Setskog Sparebank

Jarle Bergsjø
Styrets leder

John-Ivar Udnesseter

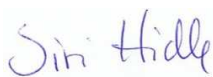
Liv Torhild Lorentzen

Ragnhild Hauglum

Åsmund Krogstad

Siri Hidle

Øystein Heggedal

John Sigurd Bjørknes
Adm. banksjef

Egenkapitaloppstilling
(Beløp i 1000 kr)

	Egenkapital bevis	Overkurs- fond	Fondsobl .	Utjevnings fond	Utbytte	Sparebankens fond	Gaver	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Annen Egenkapital	Sum egenkapital
Sum egenkapital 31.12.2016	68.790	766	125.000	7.288	3.439	336.845	-	3.105	16.922	11.397	573.552
Utbetalt i 2017			-50.000	217	-3.439	1.049		-1.267			-53.440
Renter fondsobligasjon			-3.403								-3.403
Resultat 2017			3.403	3.942	3.439	34.248	1.500		1.581		48.113
Sum egenkapital 31.12.2017	68.790	766	75.000	11.447	3.439	372.142	1.500	1.838	18.503	11.397	564.822
Utbetalt i 2018			175		-3.439		-1.500				-4.764
Renter fondsobligasjon			-2.606								-2.606
Resultat 2018			2.606	2.686	5.159	40.974	1.000		4.772		57.197
Sum egenkapital 31.12.2018	68.790	766	75.175	14.133	5.159	413.116	1.000	1.838	23.275	11.397	614.649

Kontantstrømoppstilling	2018	2017
<i>(beløp i 1000 kroner)</i>		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	-504.573	-125.720
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	174.958	167.906
Overtatte eiendeler	8.807	481
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	71.131	113.827
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-54.628	-61.180
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	2.955	17
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	804	97
Endring sertifikat og obligasjoner	-1.778	-53.969
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	6.533	7.648
Netto provisjonsinnbetalinger	30.614	29.297
Verdiendring på finansielle instrumenter og valuta	858	1.821
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	-3.138	-31.940
Utbetalinger til drift	-45.074	-70.908
Betalt skatt	-12.850	-11.768
Utbetalte gaver	43	-563
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-325.338	-34.954
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-621	-413
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	-1.134	14
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	3.500	6.627
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	1.745	6.228
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	367.226	58.299
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-18.856	-13.808
Netto inn-/utbetaling ved utstedelse/forfall ansvarlige lån	225	-2.087
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-2.403	
Renter på fondsobligasjon	-3.475	-4.537
Utbytte til egenkapitalbeviserne	-5.159	-3.439
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	337.558	34.428
Netto kontantstrøm for perioden	13.965	5.702
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	135.685	129.983
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	149.650	135.685

NOTER

- Note 1 Generell informasjon
- Note 2 Regnskapsprinsipper
- Note 3 Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger
- Note 4 Segmentinformasjon
- Note 5 Kapitalstyring og kapitaldekning
- Note 6 Risikostyring

Kredittrisiko

- Note 7 Kredittrisiko
- Note 8 Utlån fordelt på kundegrupper og geografi
- Note 9 Nedskrevne engasjementer fordelt på kundegruppe
- Note 10 Nedskrivninger og tap på utlån

Likviditetsrisiko

- Note 11 Likviditetsrisiko

Markedsrisiko

- Note 12 Renterisiko
- Note 13 Valutarisiko
- Note 14 Kursrisiko
- Note 15 Finansielle derivater

Resultatregnskap

- Note 16 Renteinntekter og rentekostnader
- Note 17 Andre inntekter
- Note 18 Lønn, pensjon og sosiale kostnader
- Note 19 Andre driftskostnader
- Note 20 Skattekostnad og utsatt skattefordel

Balanse

- Note 21 Kategorier av finansielle instrumenter
- Note 22 Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost
- Note 23 Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi
- Note 24 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer
- Note 25 Aksjer og andeler
- Note 26 Finansielle derivater
- Note 27 Tilknyttet selskap
- Note 28 Varige driftsmidler
- Note 29 Eiendeler holdt for salg
- Note 30 Gjeld til kredittinstitusjoner
- Note 31 Innskudd fra og gjeld til kunder
- Note 32 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
- Note 33 Annen gjeld
- Note 34 Pensjonsforpliktelser
- Note 35 Fondsobligasjoner og ansvarlig kapital
- Note 36 Egenkapital

Poster utenfor balansen

- Note 37 Betingede forpliktelser
- Note 38 Egenkapitalbevis og egenkapitalbevisiere
- Note 39 Fortjeneste pr. egenkapitalbevis
- Note 40 Hendelser etter balansedagen
- Note 41 Transaksjoner med nærstående parter
- Note 42 Ytelser til ledende ansatte

NOTE 1 Generell informasjon

Høland og Setskog Sparebank er en egenkapitalbevisbank notert på Oslo Børs. Banken tilbyr banktjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Bankens hovedkontor har besøksadresse Bjørkeveien 20, Bjørkelangen Torg, 1940 Bjørkelangen.

Regnskapet for 2018 ble godkjent av styret 5. februar 2019.

NOTE 2 Regnskapsprinsipper

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Banken avlegger regnskap i samsvar med IFRS, International Reporting Standards, som er godkjent av EU og er obligatorisk for årsregnskap som avlegges pr 31.12.2018. Tilleggskrav til noter som følger av lov og forskrift for norske banker er hensyntatt.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

a) Nye og endrede standarder implementert i 2018

IFRS 9 ble implementert for banken med virkning fra 01.01.2018 som erstatter IAS 39. For en detaljert beskrivelse samt bankens tilnærming regnskapsstandarder se note 2 i årsrapporten for 2017, herunder beskrivelse av endring i regnskapsprinsipper, ny modell for klassifisering av finansielle eiendeler og ny modell for nedskrivning av finansielle eiendeler.

I forbindelse med overgang til IFRS 9 er klassifisering av balanseposter noe endret. Endringen er ikke å regne som vesentlig, og sammenligningstallene er endret tilsvarende.

IFRS 15 ble innført med virkning fra 01.01.2018 som erstatter gjeldende inntektsføringsregler etter IFRS med unntak av kontrakter med kun regnskapsføres etter reglene i IFRS 9. Implementering av standarden har ikke hatt vesentlig betydning for bankens finansielle stilling eller resultat.

b) Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er trådt i kraft og hvor foretaket ikke har valgt tidlig anvendelse

Foretaket har ikke foretatt tidlig anvendelse av nye endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger.

Vedtatte standarder som vil få vesentlig innvirkning på bankens årsregnskap

IFRS 16 Leieavtaler

Bakgrunn

IFRS 16 vil erstatte dagens IAS 17. IFRS 16 angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler for hhv. Le utleier i en leieavtale. IFRS 16 krever at leietaker innregner eiendeler og forpliktelser for de fleste leieavtaler, hvilket er en vesentlig endring i prinsipper.

Regnskapet for 2018 er avlagt iht. IAS 17. IFRS 16 trer i kraft for regnskapsperioder som begynner 1. januar 2019 eller senere. Banken planer å anvende IFRS 16 når standarden trer i kraft fra 1. januar 2019.

Overgangsregler

Høland og Setskog Sparebank skal lage åpningsbalansen 01.01.2019 etter prinsippene i IFRS 16. Det er adgang til å unnlate å utarbeide sammenligningstall for historiske perioder, og banken har valgt å ikke å utarbeide sammenligningstall. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2019 føres mot egenkapitalen.

Opplysninger om implementering av IFRS 16 fremkommer av denne noten.

Overgangseffekter

Bankens leieretter består i vesentlig grad av leide eiendommer på Bjørklangen og Hemnes.

For banken er beregnet effekt av IFRS 16 en balanseføring av leierett med 25 mill. og tilsvarende økt balanseført leieforpliktelse på 25 mill. Egenkapitalen vil ikke bli påvirket. Implementering av IFRS 16 vil ha uvesentlig påvirkning på bankens soliditet.

Sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

De prinsippene som omtales her er anvendt konsistent for alle rapporterte perioder. Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Høland og Setskog Sparebank.

INNETKTSFØRING

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester. Resultatføringen skjer når tjenestene er levert.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

Leieinntekter inntektsføres løpende, etter hvert som de opptjenes.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER -KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

I forhold til klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret med derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor fair value option for å unngå accounting mismatch på disse utlånene og er derfor klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 60 %. Banken overfører utlån fra egen balanse kun unntaksvis og med volum som ligger under vesentlighetsgrensen (5 % årlig av utestående portefølje og 20 % i porteføljens gjennomsnittlige levetid). Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke er derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfalltidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

MÅLING

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes ved slutten av

rapporteringsperioden med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter, uten fradrag for transaksjonskostnader. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

En analyse av virkelig verdi av finansielle instrumenter og ytterligere detaljer om målingen av disse oppgis i egen note i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene beregnes etter instrumentets effektive rente. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid.

Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten.

Måling av finansielle garantier

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og beste estimat for vederlag ved eventuell innfrielse av garantien.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lån finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

Nedskrivningsmodell i banken

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

Beskrivelse av PD modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun eksternt modell før intern modell blir benyttet. Modellene blir årlig validert og rekalkuleres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning i opprinnelig ved første gangs innregning (PD-ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko.

Beregning av LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder. Verdien av sikkerhetene på estimert realisasjonsverdi.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en model der det hensyntas tre scenarier – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronkurs inngår i modellen. Variablene er fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Overtagelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

Presentasjon av resultatposter knyttet finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. Gevinst og tap på finansielle instrumenter klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat føres over ordinært resultat. Utbytte på aksjer klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat føres over resultatet når bankens rett til utbytte er fastslått.

Sikringsbokføring

Høland og Setskog Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

Motregning

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter/skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utvikling av programvare balanseføres og klassifiseres som immaterielle eiendeler dersom det er sannsynlig at de forventede, fremtidige verdier som kan henføres til eiendelen, vil tilflyte foretaket og at eiendelens anskaffelseskost kan måles på en pålitelig måte. Ved utvikling av programvare utgiftsføres bruk av egne ressurser, forprosjektering, implementering og opplæring. Balanseført, egenutviklet programvare avskrives over anslått levetid.

NEDSKRIVNING AV MATERIELLE OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i materielle og immaterielle eiendeler

verdi, vil eiendelenes gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi. Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

INVESTERINGSEIENDOM

Investerings eiendommer er eiendommer i bankens eie som ikke er anskaffet for eget bruk, men for å oppnå avkastning gjennom leieinntekter og å oppnå verdistigning. Investerings eiendommer er regnskapsført til anskaffelseskost. Ved måling av etter innregning legges anskaffelseskostmodellen til grunn.

LEIEAVTALER

En leieavtale klassifiseres som finansielle leieavtale dersom den i det vesentlige overfører risiko og avkastning forbundet med eierskap. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler.

INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Pensjonskostnader og - forpliktelser følger IAS 19. Bankens omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikrings selskaper. Bankens har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle -, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner, - samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

NOTE 3 Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden. Regnskaps- estimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunkt for regnskapsavleggelsen. Estimaten og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

Nedskrivning på utlån og garantier

Banken fordeler engasjement i 3 steg ved beregning av forventet tap (Expected Credit Loss - ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene i IFRS 9. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementet plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementet overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis engasjementet svekkes ytterligere og engasjementet enten er misligholdt, har fått betalingslettelser eller det blir foretatt individuelle nedskrivninger, blir engasjementet overført til steg 3. For engasjementer med mislighold eller betalingslettelser beregnes forventet tap for hele levetiden til engasjementet, mens det for øvrige engasjementer i steg 3 hvor det er identifisert tapshendelser, foretas en individuell tapsvurdering.

Individuelle nedskrivninger (steg 3)

Banken gjennomgår hele bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres over en periode som fastsettes individuelt for den aktuelle kunden, eller gruppe kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Bankens avsetter for individuelle tap dersom det foreligger en objektiv indikasjon på kredittap. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsverdier. Det vises til note 10 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

Steg 1 og 2 (Gruppevis nedskrivninger)

Nedskrivningsreglene i IFRS 9 er basert på en modell for forventede kredittap (Expected Credit Loss - ECL). Metoden for måling av nedskrivninger for forventet tap for finansielle eiendeler i resultatregnskapet avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangs innregning. Ved førstegangs innregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal det foretas avsetning for 12-måneders forventet tap (tap steg 1). Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig, skal det foretas en tapsnedskrivning lik forventet tap over hele levetiden (steg 2). Nedskrivningen i steg 1 og steg 2 samlet erstatter tidligere gjennomførte gruppevis nedskrivninger.

PD modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder. Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellbeskrivelse fremkommer i note 2.

Virkelig verdi i ikke aktive markeder

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi er vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter, og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter. For flere detaljer se note 23.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas av banken i forbindelse med oppfølging av misligholdte eller nedskrevne engasjementer. Ved overtagelsen verdsettes eiendelene til antatt realisasjonverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtagelse klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved overtagelse av aksjer eller andeler vurderes eieandelen etter prinsippene beskrevet i note 2. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendommens art i regnskapet.

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon rapporteres i henhold til IFRS 8. Basert på kriteriene i IFRS 8 har banker rapporteringspliktige driftssegmenter, PM (privatmarked) og BM (bedriftsmarked). Disse representerer bankvirksomheten fordelt på to kundegrupper. Generell finansiell rådgivning inn i disse segmentene, samt inntekter knyttet til disse kundegruppene. Øvrige virksomhet presenteres samlet, og er i hovedsak knyttet til fellestjenester og plasseringer.

Regnskapsprinsipper som anvendes for utarbeidelse av segmentinformasjon er de samme som beskrevet i note 2. Fundingkostnader er ufordelt.

Banken har kun virksomhet i Norge. Bankens øverste beslutningstaker er administrerende banksjef.

2018				
Resultat	PM	BM	Ufordelt	Total
Netto rente- og kredittprov. innt.	79.881	19.572	6.955	106.409
Utbytte/resultat abdek tilkn. selskap			6.985	6.985
Netto provisjonsinntekter	7.510	3.001	20.103	30.614
Inntekter verdipapirer			3.610	3.610
Andre inntekter			844	844
Sum andre driftsinntekter	7.510	3.001	31.542	42.053
Sum driftskostnader			-65.990	-65.990
Av- og nedskrivninger			-2.106	-2.106
Resultat før tap				80.366
Tap på utlån	-17.635	4.591		-13.044
Gevinst aksjer				0
Resultat før skatt				67.322
Balanse	PM	BM	Ufordelt	Total
Brutto utlån	3.546.851	1.432.419		4.979.270
Nedskrivninger steg 1	-640	-1.608		-2.248
Nedskrivninger steg 2	-3.624	-7.518		-11.142
Nedskrivninger steg 3	-1.500	-4.500		-6.000
Utlån til kunder	3.541.087	1.418.793		4.959.880
Øvrige eiendeler			834.183	834.183
Sum eiendeler	3.541.087	1.418.793	834.183	5.794.063
Innskudd	2.322.069	1.630.085		3.952.154
Øvrig gjeld og egenkapital			1.841.909	1.841.909
Sum gjeld og egenkapital	2.322.069	1.630.085	1.841.909	5.794.063
2017				
Resultat	PM	BM	Ufordelt	Total
Netto rente- og kredittprov. innt.	68.053	21.324	9.198	98.575
Utbytte/resultat abdek tilkn. selskap			6.708	6.708
Netto provisjonsinntekter	7.715	3.171	18.411	29.297
Inntekter verdipapirer			1.622	1.622
Andre inntekter			716	716
Sum andre driftsinntekter	7.715	3.171	27.457	38.343
Sum driftskostnader			-64.059	-64.059
Av- og nedskrivninger			-2.015	-2.015
Resultat før tap				70.844
Tap på utlån	-8.140	-1.253		-9.393
Gevinst aksjer			14	14
Resultat før skatt				61.465
Balanse	PM	BM	Ufordelt	Total
Brutto utlån	3.179.242	1.311.416		4.490.658
Individuelle nedskrivninger	-2.500	-4.200		-6.700
Gruppevise nedskrivninger	-4.767	-10.839		-15.606
Utlån til kunder	3.171.975	1.296.377		4.468.352
Øvrige eiendeler			830.389	830.389
Sum eiendeler	3.171.975	1.296.377	830.389	5.298.741
Innskudd	2.387.038	1.493.985		3.881.023
Øvrig gjeld og egenkapital			1.417.718	1.417.718
Sum gjeld og egenkapital	2.387.038	1.493.985	1.417.718	5.298.741

Note 5 Kapitalstyring og kapitaldekning

Kapitalstyring

Banken har følgende målsetninger for kapitalstyringen:

- 1) Overholde eksterne krav til kapitaldekning fastsatt av regulerende myndigheter.
- 2) Sikre bankens evne til å fortsette som en solid frittstående bank
- 3) Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase for å understøtte utviklingen av bankens virksomhet
- 4) Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase til at denne bidrar til at prisen på bankens egen finansiering blir på et akseptabelt nivå
- 5) Finanstilsynets Pilar 2-krav er 3,4 % fra 30.06.17, dvs. minimumskrav 31.12.18 er 15,4 %. Banken gjør årlige vurderinger av målsatte nivå i ICAAP.

Ansvarlig kapital	31.12.2018	31.12.2017
Sparebankens fond	413.116	372.142
Overkursfond	766	766
Utjevningsfond	14.133	11.447
Annen egenkapital	36.851	32.590
Egenkapitalbevis	68.790	68.790
Fradrag i egenkapital *)	-45.312	-34.182
Sum ren kjernekapital	488.344	451.553
Fondsobligasjoner	75.175	75.000
Fradrag kjernekapital *)		-4.747
Sum kjernekapital	563.519	521.806
Ansvarlig lånekapital	75.225	75.000
Fradrag tilleggskapital *)		-4.273
Netto ansvarlig kapital	638.744	592.533
Beregningsgrunnlag		
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	43	78
Institusjoner	241	57
Foretak	618.805	555.454
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.838.140	1.700.201
Forfalte engasjementer	35.154	23.972
Høyrisiko-engasjementer	485	576
Obligasjoner med fortrinnsrett	26.641	31.211
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	372	26
Egenkapitalposisjoner	75.625	69.266
Øvrige engasjementer	130.486	132.092
Sum Kredittrisiko -standardmetode	2.725.992	2.512.933
Operasjonell risiko	264.284	244.645
Sum beregningsgrunnlag	2.990.276	2.757.578
Kapitaldekning	21,36 %	21,49 %
Kjernekapital	18,85 %	18,92 %
Ren kjernekapital	16,33 %	16,37 %

*) Fradrag for egenkapitalinstrumenter i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering, ref. beregningsforskriften § 18 Utgjør: -45.312
Overgangsordning er avsluttet, og fra 2018 trekkes alt fra i ren kjernekapital.

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 1,30 % i Eika Gruppen AS og på 0,90 % i Eika Boligkreditt AS.

	31.12.2018	31.12.2017
Ren kjernekapital	528.234	
Kjernekapital	611.080	
Ansvarlig kapital	694.030	
Beregningsgrunnlag	3.325.053	
Kapitaldekning i %	20,87 %	
Kjernekapitaldekning	18,38 %	
Ren kjernekapitaldekning i %	15,89 %	

Note 6 Risikostyring

Risikostyring

Bankens forretningsaktiviteter medfører at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimalisere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultater.

Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, å etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og etablerte systemer for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvaret for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innefor alle risikoområder, herunder retningslinjer for bankens risikostyring.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring fattes normalt sett av administrerende banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Alle ledere i Høland og Setskog Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil.

Kredittrisiko

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til off-balance finansielle instrumenter som lånetilsagn og derivater.

Se note 7-9 for en vurdering av kredit risiko

Markedsrisiko

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreads, valutakurser og aksjepriser.

Se note 12 - 15 for en vurdering av markedsrisiko

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut fra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker.

Se note 11 for en vurdering av likviditetsrisiko

Operasjonell risiko

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte eller eksterne hendelser.

Forretningsrisiko

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedsituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko.

Note 7 Kreditrisiko

Kreditt risiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men også knyttet til bankens beholdning av obligasjoner. Bankens maksimale eksponering for kredittisiko fremgår av tabellen under.

Brutto eksponering	2018	2017
<i>Eiendeler</i>		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.062	1.849
Brutto utlån til kunder	4.979.270	4.490.658
Finansielle derivater		
Sertifikater og obligasjoner holdt for omsetning		
Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi over resultatet	512.650	510.872
Andre eiendeler		
Sum eiendeler	5.494.982	5.003.379
<i>Forpliktelse</i>		
Betingede forpliktelse	158.891	172.679
Ubenyttede kreditter	205.287	197.089
Andre engasjement		
Sum finansielle garantistillelser	364.178	369.768
Sum kredittisikoeksponering	5.859.160	5.373.147
Bankens maksimale eksponering for kredittisiko på låneengasjement	2018	2017
Bokført verdi utlån (netto etter tapsavsetninger)	4.959.880	4.468.352
Garantier	158.891	172.679
Ubenyttede kreditter	205.287	197.089
Maksimal eksponering for kredittisiko	5.324.058	4.838.120
Utlån og fordring på kunder	2018	2017
Kasse- /drifts- og brukskreditter	243.254	204.696
Byggelån	332.671	290.038
Nedbetalingslån	4.403.345	4.004.434
Sum utlån før nedskrivninger	4.979.270	4.499.168
Nedskrivninger steg 1	-2.248	
Nedskrivninger steg 2	-11.142	
Nedskrivninger steg 3	-6.000	
Individuelle nedskrivninger på utlån, kreditter og garantier		-6.700
Gruppevise nedskrivninger		-15.606
Sum netto utlån og fordringer på kunder	4.959.880	4.476.862
Garantier	2018	2017
Betalingsgarantier	42.274	48.693
Kontraktsgarantier	79.191	82.629
Lånegarantier	28.529	33.134
Eika Boligkreditt (EBK)	8.897	8.223
Garanti overfor Sparebankenes Sikringsfond	-	-
Sum garantier	158.891	172.679

Eika Boligkreditt

Bankens portefølje i Eika Boligkreditt er ved utgangen av året NOK 633 mill.

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterier at lånet er innenfor 60 % av pantobjektet (bolig/hytte). Videre må det være avholdt takst på eiendommen, og taksten må ikke være eldre enn 6 måneder når lånet opptas.

Garantibeløpet overfor EBK er delt:

Tapsgaranti - Den delen av lånet som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr. 25.000 pr. lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern.

Saksgaranti - Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Andel av felles garantiramme på 1 % av bankens totale låneportefølje ved utgangen av måneden.

EBK har også rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år.

Utlån og garantier fordelt på risikoklasser

Banken foretar risikoklassifisering av alle engasjementer som en integrert del av bankens kredittvurdering og saksgangprosess. Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i bedrifts- og persjonmarkedsporteføljen. Systemet er basert på en modell som avdekker forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og evt. mislighold. Systemet benytter 10 friske risikoklasser og to klasser for hhv. misligholdte engasjementer og engasjement med individuelle tapsnedskrivninger. Antall klasser bidra til at endringer (migrasjon) på kundenivå vil være synlig på et tidligst mulig tidspunkt. Modellen inneholder ikke vurderinger basert på sikkerhetsverdier og kundens risikoklasse er derfor en sammensetning av eksterne og interne data som gir kunden en sannsynlighetsvurdering av fremtidig mislighold (PD-verdi). Systemet bygger på en sammensetning av data for kundeferdighet (behavior-modell), samt en modell for innhenting av genetisk score. Noen større boligprosjekter med god sikkerhet og forhåndssalg kommer i høy risikoklasse.

Utlån til kunder med nedskrivning fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Utlån til virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	3.190.248	2.089	-	-	3.192.337
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	1.180.820	60.720	-	-	1.241.540
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	236.966	233.260	-	-	470.226
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	-	-	75.167	-	75.167
Sum brutto utlån	4.608.033	296.069	75.167	-	4.979.269
Nedskrivninger	-2.248	-11.141	-6.000	-	-19.389
Sum utlån til bokført verdi	4.605.785	284.928	69.167	-	4.959.880

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Ubenyttede kreditter og garantier til virkelig verdi	Sum eksponering
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	138.628	1.221	-	-	139.849
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	170.268	6.840	-	-	177.108
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	26.056	12.069	-	-	38.125
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	-	-	200	-	200
Sum ubenyttede kreditter og garantier	334.952	20.130	200	-	355.282
Nedskrivninger	-355	-529	-200	-	-1.084
Sum ubenyttede kreditter og garantier	334.597	19.601	-	-	354.198

Note 8 Engasjementer fordelt på kundegrupper og geografi**Utlån med nedskrivning fordelt på sektor og næring pr. 31.12. 2018**

	Utlån til amortisert kost og virkelig verdi over utvidet resultat				Utlån til virkelig verdi	Netto utlån
	Brutto utlån	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Lønnstakere og pensjonister	3.546.851	-640	-6.124	-1.500		3.538.587
Bygge- og anleggsvirksomhet	124.798	-133	-453			124.212
El-,gass-,damp- og varmtvannsforsyning	13.023	-8				13.015
Faglig og finansiell tjenesteyting	44.774	-104	-228			44.442
Forretningsmessig tjenesteyting	47.808	-56	-37			47.715
Industri	91.717	-46	-422			91.248
Informasjon og kommunikasjon	1.099	-2				1.097
Jordbruk og tilknyttede tjenester	108.657	-31	-118	-1.000		107.508
Omsetning og drift av fast eiendom	498.927	-609	-2.902	-3.500		491.916
Overnattings- og serveringsvirksomhet	73.819	-84				73.735
Skogbruk og tilknyttede tjenester	21.750	-25				21.725
Tjenesteytende næringer ellers	70.994	-42	-29			70.922
Transport ellers og lagring	5.260	-2	-3			5.255
Utenrikssjøfart og rørtransport	41.389	-68	-84			41.237
Utvikling av byggeprosjekter	170.406	-241	-20			170.145
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirk	6.531	-15	-4			6.512
Varehandel, reparasjon av motorvogner	111.468	-143	-716			110.609
Verdijusteringer over utvidet resultat						-
Sum utlån balanseført	4.979.270	-2.248	-11.141	-6.000	-	4.959.880
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt						633.037
Sum utlån inkl. Eika Boligkreditt						5.592.917

Ubenyttede kreditter og garantier med nedskrivning fordelt på sektor og næring pr. 31.12.2018

	Ubenyttede kreditter og garantier	Ubenyttede kreditter og garantier til			Netto utlån
		Steg 1	Steg 2	Steg 3 virkelig verdi	
Lønnstakere og pensjonister	99.526	-12	-39		99.476
Bygge- og anleggsvirksomhet	39.956	-91	-175	-200	39.490
El-,gass-,damp- og varmtvannsforsyning					-
Faglig og finansiell tjenesteyting	4.280	-3			4.278
Forretningsmessig tjenesteyting	5.340	-5			5.335
Industri	35.758	-17	-90		35.651
Informasjon og kommunikasjon	2.000	-2			1.998
Jordbruk og tilknyttede tjenester	9.773	-7	-138		9.628
Omsetning og drift av fast eiendom	40.360	-101	-2		40.257
Overnattings- og serveringsvirksomhet	1.266	-2			1.264
Skogbruk og tilknyttede tjenester	860	-1			859
Tjenesteytende næringer ellers	9.227	-11	-11		9.204
Transport ellers og lagring	328		-3		325
Utenrikssjøfart og rørtransport	18.298	-23	-19		18.256
Utvikling av byggeprosjekter	46.368	-21			46.347
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirk	492	-1			491
Varehandel, reparasjon av motorvogner	41.450	-60	-50		41.340
(Verdijusteringer over utvidet resultat)	-	-	-	-	-
Sum ubenyttede kreditter og garantier	355.282	-355	-528	-200	-
					354.199

Sektor/næring 2017	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering	% av total eksponering
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	132.169	453	11.417	144.039	2,60 %
B - Bergverksdrift og utvinning	58.565	16.192	6.307	81.064	1,46 %
C - Industri	35.964	4.092	8.771	48.827	0,88 %
D - Elektrisitets-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	17.220	-	1.315	18.535	0,33 %
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	7.749	264	94	8.107	0,15 %
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	213.598	63.436	19.008	296.041	5,35 %
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	97.940	16.151	25.331	139.423	2,52 %
H - Transport og lagring	35.094	8.405	5.643	49.141	0,89 %
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	17.711	-	1.412	19.123	0,35 %
J - Informasjon og kommunikasjon	3.213	500	2.000	5.713	0,10 %
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	38.819	-	374	39.193	0,71 %
L - Omsetning og drift av fast eiendom	523.192	11.217	16.106	550.515	9,94 %
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	33.821	1.018	1.772	36.612	0,66 %
N - Forretningsmessig tjenesteyting	39.970	567	7.560	48.097	0,87 %
O - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	-	-	-	-	0,00 %
P - Undervisning	-	-	-	-	0,00 %
Q - Helse- og sosialtjenester	1.384	184	100	1.668	0,03 %
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	41.913	2.710	1.987	46.610	0,84 %
S - Annen tjenesteyting	5.014	393	781	6.188	0,11 %
T - Lønnet arbeid i private husholdninger	1.938	-	-	1.938	0,03 %
Sum næring	1.305.274	125.582	109.979	1.540.835	27,82 %
Sum person	3.171.587	38.874	87.110	3.297.570	59,55 %
Sum	4.476.862	164.455	197.089	4.838.405	87,37 %
Eika Boligkreditt	699.258	-	-	699.258	12,63 %
Totalsum	5.176.120	164.455	197.089	5.537.665	100,00 %

Fordelt geografisk

Geografi BM 2018	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering	% av total eksponering
Aurskog-Høland	879.427	46.980	85.580	1.011.987	19,04 %
Skedsmo	122.287	22.029	8.185	152.501	2,87 %
Fet	44.370	1.016	3.743	49.129	0,92 %
Sørum	14.406	657	150	15.213	0,29 %
Akershus for øvrig	189.473	18.623	15.914	224.010	4,21 %
Oslo	70.626	8.160	3.212	81.998	1,54 %
Østfold	74.258	13.499	21.426	109.183	2,05 %
Landet for øvrig	23.946	6.186	396	30.528	0,57 %
Sum næring	1.418.793	117.150	138.606	1.674.549	31,51 %
Geografi PM 2018					
Aurskog-Høland	2.407.506	3.503	48.014	2.459.023	46,26 %
Skedsmo	72.329	85	62	72.476	1,36 %
Fet	98.619	197	2.511	101.327	1,91 %
Sørum	61.915	24.602	1.450	87.967	1,66 %
Akershus for øvrig	261.176	4.164	8.046	273.386	5,14 %
Oslo	297.714	-	2.849	300.563	5,65 %
Østfold	178.633	238	1.921	180.792	3,40 %
Landet for øvrig	160.300	56	1.828	162.184	3,05 %
Utland	2.895	-	-	2.895	0,05 %
Sum person	3.541.087	32.845	66.681	3.640.613	68,49 %
Totalsum	4.959.880	149.995	205.287	5.315.162	100,00 %

Geografi BM 2017	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering	% av total eksponering
Aurskog-Høland	877.463	52.127	74.396	1.003.986	20,75 %
Skedsmo	75.556	19.531	7.315	102.402	2,12 %
Fet	53.021	295	4.894	58.210	1,20 %
Sørum	11.692	1.171	150	13.013	0,27 %
Akershus for øvrig	128.979	18.482	8.521	155.982	3,22 %
Oslo	56.417	10.041	3.722	70.180	1,45 %
Østfold	71.314	12.132	9.886	93.332	1,93 %
Landet for øvrig	30.833	11.803	1.095	43.731	0,90 %
Sum næring	1.305.275	125.582	109.979	1.540.836	31,85 %

Geografi PM 2017	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering	% av total eksponering
Aurskog-Høland	2.214.542	4.791	58.985	2.278.318	47,09 %
Skedsmo	57.483	85	71	57.639	1,19 %
Fet	100.986	77	2.146	103.209	2,13 %
Sørum	60.366	24.722	4.282	89.370	1,85 %
Akershus for øvrig	203.565	5.469	11.345	220.379	4,55 %
Oslo	246.246	3	7.913	254.162	5,25 %
Østfold	140.990	260	1.679	142.929	2,95 %
Landet for øvrig	142.517	3.466	569	146.552	3,03 %
Utland	4.892		120	5.012	0,10 %
Sum person	3.171.587	38.873	87.110	3.297.570	68,15 %

Totalsum	4.476.862	164.455	197.089	4.838.406	100,00 %
-----------------	------------------	----------------	----------------	------------------	-----------------

Note 9 Nedskrevne engasjementer fordelt på kundegruppe

2018	Brutto nedskrevne engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto nedskrevne engasjementer
Personmarked	5.052	1.500	3.552
Offentlig forvaltning			-
Primærnæring	44.420	1.001	43.419
Industri og bergverk			-
Kraftforsyning/ Bygg og anlegg	192	200	-8
Varehandel/ Restaurant og hotell	425	500	-75
Forretningsmessige tjenesteyting/ Eiendomsdrift	25.051	3.000	22.051
Transport			-
Tjenesteytende næringer			-
Sum	75.140	6.201	68.939

2017	Brutto nedskrevne engasjementer	Individuelle nedskrivninger	Netto nedskrevne engasjementer
Personmarked	8.152	2.500	5.652
Offentlig forvaltning			-
Primærnæring			-
Industri og bergverk			-
Kraftforsyning/ Bygg og anlegg			-
Varehandel/ Restaurant og hotell	12.683	4.200	8.483
Forretningsmessige tjenesteyting/ Eiendomsdrift			-
Transport			-
Tjenesteytende næringer			-
Sum	20.835	6.700	14.135

Misligholdte lån og tapsutsatte lån	2018	2017	2016	2015	2014
Sum misligholdte lån PM over 90 dager	2.163	9.736	18.981	20.943	32.383
Sum misligholdte lån BM over 90 dager	31.577	12.984	-	-	15.286
-Individuelle nedskrivninger på misligholdte lån	1.000	2.500	1.365	3.315	5.515
Sum misligholdte lån etter nedskrivninger	32.740	20.220	17.616	17.628	42.154
Øvrige tapsutsatte lån PM før nedskrivninger	5.052	-	5.123	4.934	6.324
Øvrige tapsutsatte lån BM før nedskrivninger	38.510	25.828	18.725	7.772	17.165
-Individuelle nedskrivninger på tapsutsatt lån	5.201	4.200	3.300	2.500	3.735
Øvrige tapsutsatte lån etter nedskrivninger	38.361	21.628	20.548	10.206	19.754

Aldersfordeling på misligholdte engasjement, netto etter nedskrivning

	2018	2017	2016	2015	2014
1 - 30 dager	9.543	7.690	13.985	28.073	27.851
31 - 60 dager	7	10.452	2.043	-	7.294
61 - 90 dager	-	127	30	-	1.126
91-120 dager	1.095	101	1.202	1.843	1.899
121 - 180 dager	-	21	8.404	1.399	3.103
181- 271 dager	30.837	13.145	576	3.014	805
over 271 dager	808	6.953	7.434	11.372	36.347
Sum	42.290	38.489	33.674	45.701	78.425

Note 10 Nedskrivninger og tap på utlån

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2018	2017
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån / garantier	-3.724	798
Periodens endring i gruppeavsetninger		1.895
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	-1.011	
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	12.100	
Periodens konstaterte tap, hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	8.865	10.570
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-3.186	-3.869
Periodens tapskostnader	13.044	9.394

Endringer i tapsavsetninger

	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskrivninger
Tapsavsetninger pr. 01.01.2018	3.009	12.597	6.700	22.306
Bevegelser med resultat effekt:				
Overføringer:				-
Overføringer mellom Steg 1 og Steg 2	-145	1.320		1.175
Overføringer mellom Steg 1 og Steg 3	-84		4.000	3.916
Overføringer mellom Steg 2 og Steg 1	160	-1.024		-864
Overføringer mellom Steg 2 og Steg 3		-77	423	346
Overføringer mellom Steg 3 og Steg 2		3	-1.534	-1.531
Overføringer mellom Steg 3 og Steg 1				-
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	795	782		1.577
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-698	-1.318		-2.015
Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet				-
Konstaterte tap				-
Tilbakeføring av tidligere konstaterte tap				-
Valutaeffekter				-
Endringer i modell eller risikoparametre	-437	-611	-3.389	-4.437
Andre justeringer				-
Tapsavsetninger pr. 31.12.2018	2.600	11.673	6.200	20.473

Sikkerhetsverdier for misligholdte og tapsutsatte finansielle eiendeler

	Utlån til kunder			Virkelig verdi av sikkerheter
	Brutto eksponering	Nedskrivning g steg 3	Bokført verdi	
Utlån til lønnstakere og pensjonister:				
Kreditter og garantier	-	-	-	-
Boliglån inkl. trukket del av rammelån	-	-	-	-
Andre nedbetalingslån	6.951	-1.500	5.451	11.348
Utlån til bedriftsmarkedet:				
Kreditter og garantier	192	-200	-8	-
Utlån til større foretak	-	-	-	-
Utlån til små og mellomstore bedrifter	70.159	-4.500	65.659	64.364
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	77.302	-6.200	71.102	75.712

Note 11 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko kan forenklet sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp sine forpliktelser rettidig. Et sentralt mål er også utvikling i bankens innskuddsdekning som forteller noe om bankens grad av avhengighet av pengemarkedet.

Restløpetid for hovedposter pr. 31.12.2018

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3mnd-1år	1-5år	over 5år	uten løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanken	146.588	146.588					
- herav i utenlandsk valuta	0						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.062	3.062					
Utlån til og fordringer på kunder	4.979.270	125.309	111.235	408.365	799.106	3.535.255	
Obligasjoner, sertifikater	512.650			60.151	452.499		
Øvrige eiendelsposter	171.883	171.883					
-nedskrivninger på utlån	-19.390	-19.390					
Sum eiendelsposter	5.794.063	427.452	111.235	468.516	1.251.605	3.535.255	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	3.142						3.142
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.952.154		600.126				3.352.028
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	1.111.142		120.000	100.000	891.142		
Øvrig gjeld med restløpetid	1.402			1.402			
Øvrig gjeld u/restløpetid	36.347						36.347
Ansvarlig lånekapital	75.225			50.225	25.000		
Egenkapital	614.649			25.000	50.175		539.474
Sum gjeld og EK	5.794.063	-	720.126	176.627	966.317	0	3.930.992
- herav i utenlandsk valuta	0						
Netto likviditetseksposering i balansen		427.452	-608.891	291.889	285.288	3.535.255	-3.930.992
Utenom balansen							
Renteswap/bytteavtaler							

Restløpetid for hovedposter pr. 31.12.2017

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3mnd-1år	1-5år	over 5år	uten løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanken	133.837	125.853					7.984
- herav i utenlandsk valuta	1.258						1.258
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.849	1.849					
Utlån til og fordringer på kunder	4.490.658	527.657	38.762	235.838	1.653.612	2.034.789	
Obligasjoner, sertifikater	510.872	0	520	68.141	442.211		
Øvrige eiendelsposter	183.832	183.832					
-nedskrivninger på utlån	-22.306	-22.306					
Sum eiendelsposter	5.298.741	816.884	39.282	303.979	2.095.823	2.034.789	7.984
Gjeld til kredittinstitusjoner	187						187
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.881.023		663.635				3.217.388
Gjeld stiftet ved utsted. av verdipapirer	743.917		22.000	48.000	674.000		-83
Øvrig gjeld med restløpetid	2.027				2.027		
Øvrig gjeld u/restløpetid	31.766						31.766
Ansvarlig lånekapital	75.000				75.000		
Egenkapital	564.822				75.000		489.822
Sum gjeld og EK	5.298.741	0	685.635	48.000	826.027	0	3.739.079
- herav i utenlandsk valuta	0						
Netto likviditetseksposering i balansen		816.884	-646.353	255.979	1.269.796	2.034.789	-3.731.095
Utenom balansen							
Renteswap/bytteavtaler							

Innskuddsdekningen var ved utgangen av året var 79 %, i fjor var den på 86 %

Totale innlån fra markedet pr. utgangen av 2018 var NOK 1 109 mill.

I tillegg har banken NOK 150 mill. i kredittramme hos oppgjørsbanken DnB.

LCR er 157 ved årsskiftet

Likviditetssituasjonen karakteriseres som tilfredsstillende for banken.

Note 12 Renterisiko

Tidspunkt frem til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser

Post i balansen pr. 31.12.2018	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3mnd-1år	1-5år	over 5år	uten renteendr.
Kontanter og fordringer på sentralbanken	146.588	146.588					0
- herav i utenlandsk valuta	0						0
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3.062	3.062					
Utlån til og fordringer på kunder	4.979.270						4.979.270
Obligasjoner, sertifikater	512.650	117.523	395.127				
Øvrige eiendeler	171.883						171.883
-nedskrivninger på utlån	-19.389						-19.389
Sum eiendelsposter	5.794.064	267.173	395.127	-	0	-	5.131.764
- herav i utlandsk valuta	0						
Gjeld til kredittinstitusjoner	3.142						3.142
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.952.154						3.952.154
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	1.111.142	404.000	705.000				2.142
Øvrig gjeld med restløpetid	1.402		1.402				
Øvrig gjeld	36.347						36.347
Ansvarlig lånekapital	75.225		75.000				225
Egenkapital	614.649		75.000				539.649
Sum gjeld og EK	5.794.063	404.000	856.402	-	-	-	4.533.660
- herav i utlandsk valuta	0						
Netto renteesponering i balansen		-136.827	-461.275	-	0	-	598.105

Post i balansen pr. 31.12.2017	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3mnd-1år	1-5år	over 5år	uten renteendr.
Kontanter og fordringer på sentralbanken	133.837	125.853					7.984
- herav i utenlandsk valuta	1.258						1.258
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.849	1.849					
Utlån til og fordringer på kunder	4.490.658						4.490.658
Obligasjoner, sertifikater	510.872	83.298	427.574				
Øvrige eiendeler	183.832						183.832
-nedskrivninger på utlån	-22.306						-22.306
Sum eiendelsposter	5.298.741	211.000	427.574	0	0	0	4.660.168
- herav i utlandsk valuta							
Gjeld til kredittinstitusjoner	187						187
Innskudd fra og gjeld til kunder	3.881.023						3.881.023
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	743.917	319.000	425.000				-83
Øvrig gjeld	33.793						33.793
Ansvarlig lånekapital	75.000		75.000				
Egenkapital	564.822		75.000				489.822
Sum gjeld og EK	5.298.741	319.000	575.000	-	-	-	4.404.741
- herav i utlandsk valuta	0						
Netto renteesponering i balansen		-108.000	-147.426	-	0	-	255.426

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens aktiva- og passivside ikke er sammenfallende.

Rentefølsomhet

Bankens netto resultateffekt ved en parallellforskyvning av rentekurven med +1 % ville vært NOK 4,0 mill pr. 31.12.2018 mot NOK 4,4 mill ved forrige årsskifte.

Beregningen er gjort med utgangspunktet i bankens posisjoner på og utenfor balansen.

Note 13 Valutarisiko

Banken har kun en mindre kontantbeholdning i forbindelse med kjøp og salg av reise valuta, men har ellers ingen aktiva- eller passiva poster i utenlandsk valuta pr. 31.12.

Banken har formidlet valutalån gjennom annen bank til kunder som ønsker lån i utenlandsk valuta.

Bankens risiko i forbindelse med valutalån til kunder idet eksponeringen er ubetydelig og disse har gode pantesikkerheter.

Note 14 Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablerte rammer for investeringer. Investeringer utover rammen skal godkjennes av bankens styre.

Note 15 Finansielle derivater

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette medfører begrenset eksponering mot endringer i markedsrente se note 12. For engasjementer inngått i fast rente anvender banken finansielle derivater til å balansere bankens renterisiko.

Valuta- og renterelaterte instrumenter benyttes for å minimere valuta- og renterisiko på bankens utlån til kunder og innlån fra kapitalmarkedet.

Note 16 Renteinntekter og rentekostnader

	2018			2017		
	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi	Totalt	Vurdert til amortisert kost	Vurdert til virkelig verdi	Totalt
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	804			650		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	174.959			167.906		
Renter av nedskrevne engasjementer						
Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		6.533			7.648	
Renteinntekter og lignende inntekter *)	175.763	6.533	182.296	168.556	7.648	176.204
*) Herav inntektsførte renter på nedskrevne lån						
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	0			553		
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	51.526			58.626		
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	18.856			13.808		
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	2.403			2.087		
Renter og lignende kostnader på finansielle derivater, ordinær virksomhet	534					
Rentekostnader Skatteoppgjøret	4			2		
Avgift Sparebankenes sikringsfond	2.564			2.552		
Rentekostnader og lignende kostnader	75.887		75.887	77.628		77.628
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	99.876	6.533	106.409	90.928	7.648	98.575

Note 17 andre inntekter

(NOK 1.000)	2018	2017
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer	5.243	5.052
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper	1.742	1.656
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning	6.985	6.708
	2018	2017
Forsikring	13.105	11.301
Kredittformidling	4.947	5.715
Verdipapiromsetning og forvaltning	3.179	3.026
Gebyr fra betalingsformidling/interbankgebyr	9.295	10.057
Garantiprovisjon	2.867	2.726
Andre provisjoner og gebyrer	1.655	1.036
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	35.048	33.861
	2018	2017
Gebyr betalingsformidling/interbankgebyr debet	2.536	3.277
Andre provisjoner og gebyrer	1.898	1.287
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4.434	4.564
	2018	2017
Verdiendring aksjer og egenkapitalbevis	2.751	-185
Verdiendring obligasjoner	3.451	2.388
Realiseret kursgevinst/-tap obligasjoner	-3.949	-1.978
Realiseret kursgevinst/-tap aksjer	0	0
Verdiendring finansielle derivater	0	0
Kursgevinst/-tap valuta	1.357	1.412
Netto verdiendringer og gevinst/tap av valuta og verdipapirer	3.610	1.637
	2018	2017
Driftsinntekter faste eiendommer	744	692
Øvrige driftsinntekter	100	24
Andre driftsinntekter	844	716

Note 18 Lønn, pensjon og sosiale kostnader

Lønnskostnader	2018	2017
Lønninger	24.169	22.058
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	5.300	5.063
Pensjonskostnader	1.998	1.840
Sosiale kostnader	1.672	2.120
Sum	33.139	31.081

Gjennomsnittlig antall årsverk i 2018 var 35,4 mot 35,5 i 2017.

Note 19 Andre driftskostnader

	2018	2017
Kostnader revisjon	880	865
Eksterne tjenester	1.281	654
Driftskostnader faste eiendommer	1.367	1.149
Kostnader leide lokaler	4.338	4.312
EDB kostnader	9.224	9.248
Andre kostnader	15.761	16.751
Sum	32.851	32.979

Revisjonskostnader	2018	2017
Revisjon	450	440
Likningspapirer	34	32
Rådgivning	396	393
Totalt honorar revisjon inkl. mva.	880	865

Note 20 Skattekostnad og utsatt skattefordel

	2018	2017
Resultat før skattekostnad	67.321	61.465
Permanente forskjeller	256	227
Aksjeutbytte	-5.231	-3.385
Verdiendring aksjer	-2.705	199
Resultat tilknyttet selskap	-1.742	-1.656
Endring i midlertidige forskjeller	-762	-2.210
Arets skattegrunnlag	57.137	54.640
Betalbar skatt	15.066	14.344
Endring utsatt skatt	190	552
For mye avsatt forrige år	-360	37
Arets skattekostnad	14.896	14.933
Effektiv skattesats	22,1 %	24,3 %
<i>Grunnlag utsatt skatt</i>		
Driftsmidler	-187	165
Andre verdipapirer	-1.076	-2.439
Pensjonsforpliktelse	-	-
Gevinst og tapskonto	994	1.243
Sum	-269	-1.031
Beregnet utsatt skatt/utsatt skatteforpliktelse	-67	-258
Utsatt skatt/utsatt skattefordel - egenkapital		0
Endring utsatt skatt over resultatet	-67	-258
Betalbar skatt fra resultatet	15.066	14.344
Skatt på fondsobligasjon mot egenkapitalen	-865	-1.134
betalbar skatt i balansen	14.201	13.210
Skattesats	25 %	25 %

Note 21 Kategorier av finansielle instrumenter

2018	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler over utvidet resultat	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost*	Totalt
	Trading	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanken				146.588	146.588
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner				3.062	3.062
Utlån til kunder				4.959.880	4.959.880
Sertifikater og obligasjoner		512.650			512.650
Aksjer			129.995		129.995
Finansielle derivater					-
Sum eiendeler	-	512.650	129.995	5.109.530	5.752.175
Gjeld og egenkapital					
Gjeld til kredittinstitusjoner				3.142	3.142
Innskudd fra kunder				3.952.154	3.952.154
Finansielle derivater	-1.402				-1.402
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak					-
Obligasjonsgjeld				1.111.142	1.111.142
Verdipapirgjeld					-
Sum gjeld	-1.402	-	-	5.066.439	5.065.037

2017	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost*	Totalt
	Trading	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
Eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				133.837	133.837
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				1.849	1.849
Utlån til kunder				4.468.352	4.468.352
Sertifikater og obligasjoner		511.450			510.872
Aksjer			121.782		121.782
Finansielle derivater					-
Sum eiendeler	-	511.450	121.782	4.604.037	5.236.691
Gjeld og egenkapital					
Gjeld til kredittinstitusjoner				187	187
Innskudd fra kunder				3.881.713	3.881.713
Finansielle derivater	-2.027				-2.027
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak					-
Obligasjonsgjeld				743.916	743.916
Verdipapirgjeld					-
Sum gjeld	-2.027	-	-	4.625.816	4.623.789

Note 22 Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost

	31.12.2018		31.12.2017	
	Balansført verdi	Virkelig verdi	Balansført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	146.588	146.588	133.837	133.837
Utlån og fordringer kredittinstitusjoner	3.062	3.062	1.849	1.849
Utlån og fordringer	4.959.880	4.958.478	4.476.862	4.474.835
Forpliktelser bokført til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	3.142	3.142	187	187
Innskudd	3.952.154	3.952.154	3.881.713	3.881.713
Verdipapirgjeld	1.111.142	1.108.140	745.523	747.988
Ansvarlig lånekapital	75.225	75.419	75.346	75.909
Leverandørgjeld og andre forpliktelser	37.749	37.749	33.793	33.793

Utlån til og fordringer på kunder

For finansielle instrumenter med kort løpetid (mindre enn tre måneder) forutsettes bokført verdi å representere virkelig verdi. Denne forutsetningen er også benyttet for innskudd og sparekontoer uten bestemt løpetid.

Utlån til/innskudd fra kunder verdsatt til amortisert kost, inkluderer utlån og innskudd med flytende rente. Utlån og innskudd med flytende rente blir justert ved rente endringer i markedet samt ved endring i kredittrisiko. Banken vurderer derfor virkelig verdi på slike produkter til å være tilnærmet lik balansført verdi. Utlån som ikke tilfredsstillende denne reprintsforutsetningen, blir individuelt verdsatt til virkelig verdi per balansedagen. Eventuelle mer- eller mindreverdier som vil oppstå innenfor en eventuell renteendringsperiode, anses ikke å utgjøre signifikant verdi for banken.

Note 23 Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi

Virkelig verdi og balanseført verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser:

Eiendeler bokført til virkelig verdi	31.12.2018	31.12.2017
Finansielle eiendeler tilgjengelige for salg		
aksjer og obligasjonsfond	129.995	121.782
Finansielle eiendeler som er øremerket til virkelig verdi over resultat		
aksjer		
sertifikater og obligasjoner	512.650	511.450
Finansielle eiendeler holdt for omsetning		
derivater	1.402	2.027

Tabellen nedenfor analyserer finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode.

De forskjellige nivåene har blitt definert som følger:

- Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av kvoterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle.
- Nivå 2: Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn den som benyttes på nivå 1.
- Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input)

31.12.2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler over utvidet resultat				
aksjer og obligasjonsfond			129.995	129.995
Finansielle eiendeler som er øremerket til virkelig verdi over resultat				
aksjer				-
sertifikater og obligasjoner		512.650		512.650
Finansielle eiendeler holdt for omsetning				
derivater		-1.402		-1.402

31.12.2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler over utvidet resultat				
aksjer og obligasjonsfond			121.782	121.782
Finansielle eiendeler som er øremerket til virkelig verdi over resultat				
aksjer				-
sertifikater og obligasjoner		511.450		511.450
Finansielle eiendeler holdt for omsetning				
derivater		-2.027		-2.027

Nedenfor vil vi beskrive hvilke prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter i kategori 2 og 3, dvs der observerbare markedspriser ikke er anvendt.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 2.

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra meglere av obligasjoner i markedet. Verdiansettelse av obligasjoner og sertifikater blir beregnet basert på meglerens beste skjønn med hensyn til omsetningskurs på balansedagen.

Aksjer og aksjefond

Virkelig verdi på investeringer i verdipapirfond er basert på observerbare verdier på de underliggende plasseringene.

Finansielle derivater

Finansielle derivater er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra selger av det finansielle derivatet. Markedsverdien blir beregnet med grunnlag i den midtpris det enkelte meglerforetaket fastsetter basert på aktuelle kurser i markedet på rapporteringstidspunktet.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3.

Utlån til og fordringer på kunder

Utlån til kunder med fast rente er vurdert på grunnlag av avtalt kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på rådende markedsbetingelser for tilsvarende fastrentelån. Verdi på lånet vil være mest sensitiv for endring i rentenivået og endring i kredittrisiko på kunden (spesielt bedriftskunder). Utlån til kunder som er gjenstand for nedskrivning er vurdert med utgangspunkt i sannsynlig kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente justert for markedsvilkår for tilsvarende ikke nedskrevne lån.

Aksjer – tilgjengelig for salg

For aksjer klassifisert som tilgjengelig for salg er verdsettelsen basert på vurderinger gjort på grunnlag av historisk informasjon og generell markedsutvikling for aktuelle bransjer. En endring i markedsutviklingen vil påvirke verdsettelsen av aksjene.

Avstemming av bevegelser for Nivå 2 fra 31.12.2017 til 31.12.2018	Tilgjengelig for salg
Balanse 31.12.2017	121.782
Resultatført gevinst og tap i løpet av året	35
Kjøp	8.159
Salg/oppgjør	-6.155
Verdi endringer	6.174
Balanse per 31.12.2018	129.995

Avstemming av bevegelser for Nivå 2 fra 31.12.2016 til 31.12.2017	Tilgjengelig for salg
Balanse 31.12.2016	88.461
Resultatført gevinst og tap i løpet av året	0
Kjøp	32.148
Salg/oppgjør	-208
Verdi endringer	1.381
Balanse per 31.12.2017	121.782

Note 24 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

2018	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Eff.rente	Durasjon
Stat/statsgarantert*	209.412	209.813	209.813		
Kommune/fylke	0	0	0		
Banker	30.000	30.142	30.142		
Obligasjoner med fortrinnsrett	266.058	266.626	266.626		
Ansvarlig lån/fondsobligasjoner			0		
Industri	5.261	5.226	5.226		
Opptjent ikke forfalt renter			843		
Sum	510.731	511.807	512.650	1,33 %	0,14

*I tillegg kommer NOK 30 mill i DNB Global Treasury, obligasjonsfond med kun stats- eller statsgaranterte obligasjoner, jfr. note 25.

2017	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Eff.rente	Durasjon
Stat/statsgarantert*	160.326	160.572	160.572		
Kommune/fylke	0	0	0		
Banker	31.999	32.103	32.103		
Obligasjoner med fortrinnsrett	310.985	311.709	311.709		
Ansvarlig lån/fondsobligasjoner	1.000	1.005	1.005		
Industri	9.000	5.483	5.483		
Opptjent ikke forfalt renter			578		
Sum	513.310	510.872	511.450	1,43 %	0,14

*I tillegg kommer NOK 30 mill i DNB Global Treasury, obligasjonsfond med kun stats- eller statsgaranterte obligasjoner, jfr. note 25.

Det er beregnet gjennomsnittlig effektiv rente ut fra snitt beholdning og totalt inntektsførte renter og rentesrente for hele året.

Note 25 Aksjer og andeler

Anleggsaksjer/andeler

Selskapsnavn	Org.nr	Andeler	Inngående balanse	Verdi- endring	Tilgang/ avgang	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi
DNB Global Treasury*		31.218	30.009	150	0	30.000	30.159
Spama	916 148 690	140	14	-	-	14	14
Eiendomskreditt AS	979 391 285	26.850	2.731	-	-	2.731	2.731
Eikagruppen AS	979 319 568	314.789	39.745	621	557	24.341	40.923
EBK	885 621 252	9.891.518	42.442	444	-1.342	40.996	41.544
Lionero AS (Oren Oil ASA)	988 893 501	26.000	0	-	-	260	0
North Bridge Nordic Property AS	990 029 032	8.083	162	-	-	40	162
Visa Inc.		642	2.770	550	-	331	3.320
Vestmarka utv. AS	992 002 913	2	-	-	-	8	0
Bjørkelangen Stasjon AS	994 010174		-	-	-	500	0
Kvinesdal Sparebank	937 894 805	11.821	1.182	-	-	1.182	1.182
SDC		3.575	1.732	-	-146	1.586	1.586
NBNP 2 AS	998 845 467	8.083	162	-	-	152	162
Seadrill Limited	201 058 872	4.860	-	389	-	96	389
Eika VBB	921 859 708	1.401	-	1.325	4.220	4.220	5.545
VN Norge	821 083 052	1,34	-	1.832	-	-	1.832
Prosafe SE		32.030	621	-176	-	801	445
Sum anleggsaksjer/andeler/egenkapitalbevis			121.570	5.135	3.289	107.258	129.994

*DNB Global Treasury er et obligasjonsfond med kun stats- eller statsgaranterte obligasjoner, nullvekt i vektet balanse / kapitaldekning.

Utvidet resultat	2018	2017
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg:		
Eika Boligkreditt	444	-2.027
Eika Gruppen	621	2.826
Eika VBB	1.325	-
VN Norge	1.832	-
Visa	551	782
Sum	4.773	1.581

Note 28 Varige driftsmidler

	Maskiner,biler, inventar	Investerings- eiendommer	Bygninger, andre eiendeler	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2017	33.578	2.749	28.874	65.201
+ tilgang i året	413			413
- avgang i året				-
Akkumulert avskrivninger	30.394	1.099	9.994	41.487
Balansført verdi 31.12.17	3.597	1.650	18.880	24.127
Anskaffelseskost 01.01.2018	33.991	2.749	28.874	65.614
+ tilgang i året	1.524			1.524
- avgang i året	902			902
Akkumulert avskrivninger	31.825	1.099	10.459	43.383
Balansført verdi 31.12.18	2.788	1.650	18.415	22.853
				2018
Avskrivninger	1.431	-	465	1.896
Gevinst/tap på ikke-finansielle eiendeler		210		210
Av-/nedskrivninger og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler				2.106
				2017
Av-/nedskrivninger og gevinst tap på ikke-finansielle eiendeler	1.549	0	465	2.014

-avskrivningssats	15-30%	0-2%	0-10%
-avskrivningsmetode	lineær	lineær	lineær

Note 29 Eiendeler holdt for salg

Type eiendel:	2018	2017
Eiendom, Båstad	-	7.007
Tomt, Festningsåsen	-	1.800
Sum	-	8.807

Note 30 Gjeld til kredittinstitusjoner

	Pålydende:
Bank	3.142
Sum	3.142

Innlån fra kredittinstitusjoner pr. 31.12.18 var på NOK 3,1 mill.

Note 31 Innskudd fra og gjeld til kunder

Gjennomsnittlig rente for sum innskudd i 2018 var på 1,30 %. Renten er beregnet ut fra sum rente for året i forhold til sum gjennomsnittlig innskudd. Gjennomsnittlig rente for sum innskudd i 2017 var på 1,53 %

Innskudd fordelt etter sektor og næring	2018	2017
A - Jordbruk, skogbruk og fiske	90.111	78.295
B - Bergverksdrift og utvinning	9.229	16.385
C - Industri	83.568	102.975
D - Elektrisitets-, gass-, damp og varmtvannsforsyning	9.075	22.967
E - Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	21.829	21.293
F - Bygge- og anleggsvirksomhet	198.026	220.523
G - Varehandel, reparasjon av motorvogner	101.548	94.663
H - Transport og lagring	41.240	52.182
I - Overnattings- og serveringsvirksomhet	1.634	1.438
J - Informasjon og kommunikasjon	141.427	43.386
K - Finansierings- og forsikringsvirksomhet	196.053	163.079
L - Omsetning og drift av fast eiendom	276.265	270.533
M - Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	112.839	102.522
N - Forretningsmessig tjenesteyting	204.166	154.503
O - Offentlig administrasjon og forsvar, og trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	2.271	1.512
P - Undervisning	1.867	3.071
Q - Helse- og sosialtjenester	25.740	23.400
R - Kulturell virksomhet, underholdning og fritidsaktiviteter	25.640	23.722
S - Annen tjenesteyting	86.299	96.950
T - Lønnet arbeid i private husholdninger	1.257	1.276
Sum næring	1.630.085	1.494.675
Sum person	2.322.069	2.387.038
Totalsum	3.952.154	3.881.713

Note 32 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer:

Obligasjonslån

Banken har utstedet 10 obligasjonslån på til sammen NOK 1 109 mill. pr 31.12.2018, tilsvarende størrelse pr. 31.12.2017 var NOK 744 mill.

Obligasjonslån:	Isin:	Pålydende:	Forfall:
	NO0010757628	70.000	11.02.2019
	NO0010760051	50.000	22.03.2019
	NO0010716343	100.000	26.08.2019
	NO0010783095	169.000	27.01.2020
	NO0010809403	150.000	30.10.2020
	NO0010816994	150.000	27.02.2023
	NO0010825151	135.000	11.09.2021
	NO0010832215	100.000	13.09.2023
	NO0010832231	100.000	14.09.2022
	NO0010835184	85.000	25.10.2021
Verdijusteringer		2.142	
Sum		1.111.142	

Resterende kostnader ved etablering og underkurs på obligasjonene utgjør NOK 0,28 mill. Beløpet er presentert som en reduksjon av forpliktelsen i balansen. Beløpet periodiseres over løpetiden basert på effektiv rente.

Gjennomsnittlig rente for året for sertifikat og obligasjoner har vært 1,99 %. Renten er beregnet ut fra effektiv rentesats til enhver tid inkl. underkurs. I 2017 var gjennomsnittlig rente 1,82 %

Note 33 Annen gjeld

	2018	2017
Bankremisser	297	414
Skattetrekk	1.341	1.304
Øvrig gjeld	10.805	4.508
Avsatt til gaver	4.431	4.388
Påløpte kostnader	4.189	5.298
Sum annen gjeld	21.063	15.912

Note 34 Pensjoner

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert ordning.

Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Det er ikke fondsoppbygging i ordningen.

Pensjoner	2018	2017
Pensjonskostnad kollektiv ordning	1.708	1.483
Kostnader AFP inkl. arbeidsgiveravgift	324	443

Note 35 Fondsobligasjoner og ansvarlig kapital

	2018 Isin	Opptatt år	Forfall	Rentetype	Rentesats	Beløp
Fondsobligasjonslån	NO0010727944	2014	Evigvarende	Flytende	4,58 %	50.000
Fondsobligasjonslån	NO0010787609	2017	Evigvarende	Flytende	5,31 %	25.000
Ansvarlig lån	NO0010786668	2017	22.02.2022	Flytende	3,45 %	50.000
Ansvarlig lån	NO0010725187	2014	16.12.2019	Flytende	3,24 %	25.000
Sum						150.000

	2017 Isin	Opptatt år	Forfall	Rentetype	Rentesats	Beløp
Fondsobligasjonslån	NO0010727944	2014	Evigvarende	Flytende	4,15 %	50.000
Fondsobligasjonslån	NO0010787609	2017	Evigvarende	Flytende	4,82 %	25.000
Ansvarlig lån	NO0010786668	2017	22.02.2022	Flytende	2,96 %	50.000
Ansvarlig lån	NO0010725187	2014	16.12.2019	Flytende	2,78 %	25.000
Sum						150.000

Banken tok opp et fondsobligasjonslån på NOK 50 mill i 2014, lånet har første call i 2019.
 Fondsobligasjonslån på NOK 25 mill som ble tatt opp i 2017 er evigvarende med første call i 2022.
 Lånene er evigvarende og er bokført til nominell verdi med fradrag av periodisert underkurs.
 Ansvarlig lån på NOK 25 mill som ble tatt opp i desember 2014, har forfall i desember 2019.
 Ansvarlig lån på NOK 50 mill som ble tatt opp i februar 2017, har forfall i februar 2022.

Note 36 Egenkapital

Egenkapitabeveiseiernes andel av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkursfond og utjevningsfond.
 Utjevningsfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemisjon. Øvrig egenkapital er sparebankens fond, gavefond, fond for verdiendringer, fond for vurderingsforskjeller og annen egenkapital. Annen egenkapital inkluderer bl.a. fond for urealiserte gevinster og utgjør tilsammen NOK 34,7 mill per 31.12.2018 og NOK 29,9 mill, per 31.12.2017.

Note 37 Betingede forpliktelser**Garantier**

	2018	2017
Betalingsgarantier	42.274	48.693
Kontraktsgarantier	79.191	82.629
Lånegarantier	28.529	33.134
Garantiansvar Eika Boligkreditt	8.897	8.223
Sum	158.891	172.679

Rammeavtale med Eika Boligkreditt

Høland og Setskog Sparebank har sammen med øvrige Eikabankene en likviditetsforpliktelse som er lik EBK's likviditetsbehov for de kommende 12 mndr., beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden.
 Pr. 31.12.2018 var forpliktelsen på NOK 0

For øvrige forpliktelser. Se note 7.

Note 38 Egenkapitalbevis og egenkapitalbevisere

Egenkapitalbevis	2018	2017
Egenkapitalbevis	68.790	68.790
Overkursfond, bokført verdi	766	766
Utjevningsfond	14.133	11.447

20 største eiere

Etternavn	Fornavn	Beholdning	Eierandel
Taaje	Finn Jørgen	24.900	3,62 %
Høland og Setskog elverk		20.000	2,91 %
Holmedahl	Olav	14.050	2,04 %
Philibert	Thomas Christian	13.000	1,89 %
Bunæs	Bente Bjerkek	12.500	1,82 %
Jens J. Fallet invest AS		10.600	1,54 %
Tallhaug invest AS		10.490	1,52 %
Malmag Capital AS		10.000	1,45 %
Søby- Sancar	Birgitte Løkken	9.389	1,36 %
Aanerud	Finn Harald	9.050	1,32 %
O.M. Holding AS		9.000	1,31 %
Eika Gruppen AS		8.955	1,30 %
Braathen	Hroar	8.460	1,23 %
Aanerud	Carl Gudmund	8.200	1,19 %
Sundby	Steinar Gabriel	8.100	1,18 %
Aamodt	Petter Andreas	8.010	1,16 %
Tinn Sparebank		8.000	1,16 %
Vestreng	Hans Olav	8.000	1,16 %
Havnås	Dag	7.400	1,08 %
BEH AS		7.390	1,07 %
Sum 20 største		215.494	31,33 %
Sum øvrige eiere		472.406	68,67 %
Sum totalt		687.900	100 %

Egenkapitalbevisene er pålydende kr 100. Pr. 31.12.18 var det 562 egenkapitalbevisere.

Egenkapitalbevis eiet av medlemmer av forstanderskapet, styret, adm. banksjef og andre ledende personer pr. 31.12.18

Etternavn	Fornavn	Verv	Beholdning	Eierandel
Frøshaug	Geir	Forstanderskap	5.850	0,85 %
Bolstad	Tove Magnæs	Forstanderskap	5.400	0,78 %
Havnås	Endre	Forstanderskap	4.000	0,58 %
Lien	Toril Marie	Forstanderskap	2.000	0,29 %
Havnås	Carl Fredrik	Forstanderskap	1.655	0,24 %
Gangnæs	Aud Østenby	Forstanderskap	506	0,07 %
Kolstad	Sven Henrik	Forstanderskap	500	0,07 %
Martinsen	Boy Erik Waaler	Forstanderskap	200	0,03 %
Veiby	Mariann Heggedal	Forstanderskap	68	0,01 %
Halvorsrud	Lillian	Forstanderskap	68	0,01 %
Bergsjø	Jarle	Styret	600	0,09 %
Hidle	Siri	Styret	500	0,07 %
Hauglum	Ragnhild	Styret	250	0,04 %
Krogstad	Åsmund	Styret	192	0,03 %
Heggedal	Øystein	Styret	124	0,02 %
Udneseter	John-Ivar	Styret	100	0,01 %
Bjørknes	John Sigurd	Adm. banksjef	1.520	0,22 %

For de egenkapitalbevis som er nevnt over er også egenkapitalbevis eiet av ektefelle, mindreårige barn eller foretak der noen av disse har bestemmende innflytelse medregnet.

Note 39 Fortjeneste pr. egenkapitalbevis

	2018	2017
Fortjeneste pr. egenkapitalbevis	11,40	10,73

Egenkapitalbevisbrøken var 15,75% pr. 31.12.2018.

Utbytte blir utbetalt med **NOK 7,50** pr egenkapitalbevis for 2018.

Resultat pr. egenkapitalbevis fremkommer ved å multiplisere årets netto resultat etter fradrag av ikke realiserte poster med egenkapitalbevisbrøken på 15,75 % og dividere dette resultat på antall egenkapitalbevis.

Jfr. note 36

Note 40 Hendelser etter balansedagen

Det har ikke inntruffet hendelser som har innvirkning på bankens regnskap etter 31.12.2018.

Note 41 Transaksjoner med nærstående parter

Bjørkelangen Torg AS, Sparebankenes Eiendomsmegler Akershus AS og Holding 1954 AS er definert som nærstående parter. Høland og Setskog Sparebank har ikke hatt transaksjoner knyttet til disse i 2018.

Note 42 Ytelser til ledende personer

Administrerende banksjef har samme pensjonsordning som gjelder generelt i banken. Ingen ansatte eller tillitsvalgte har avtale om etterlønn ved fratredelse eller egen særskilt avtale om vilkår for oppsigelse. Under gitte betingelser er det en generell bonusordning i banken som i 2018 totalt var på NOK 0,8 mill. Adm. banksjef er ikke omfattet av bonusordningen.

Oppgitte beløp er totalt for hele året eller for ansettelsesperioden hvis kortere.

	Samrede utgifter til lønn og annen godtgjørelse	Herav annen godtgjørelse	Pensjonskostnad	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse
Administrerende banksjef	1.587	257	183	1.779

Samlet honor til styret	Honorar	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse	
	2018	2017	2018
Styrets leder	100	56	4.852
Styrets medlemmer for øvrig - sum	300	186	5.787
Sum honorar og lån til styret	400	242	10.639

Samlet honorar til øvrige tillitsvalgte	Honorar	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse	
	2018	2017	2018
Øvrige tillitsvalgte	12	8	40.233
Sum honorar og lån til øvrige tillitsvalgte	12	8	40.233

	2018	2017
Antall ansatte	40	40
Antall årsverk	35,4	35,5

Lån til styret, kontrollkomiteens medlemmer og forstanderskapsmedlemmer er til ordinære kundevilkår. Lån til ansatte under 5 mill. er til funksjonærvilkår, over 5 mill. er til ordinære kundevilkår. Rentesubsidiering i forhold til ordinære lånevilkår til kunder utgjør ca. NOK 0,5 mill. for 2018

Sum Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse ansatte	81.721
--	---------------

DEFINISJONER AV NØKKELTALL

Innskuddsdekning

UB innskudd fra kunder/UB netto utlån til kunder

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Likvide aktiva/Nettolikviditetsutgang stabil finansiering

Net Stable Funding Ratio (NSFR)

Tilgjengelige stabil finansiering/Nødvendig stabil finansiering

Leverage Ratio (LR)

Kjernekapital/Sum balanseførte og ikke-balanseførte poster uten risikovekting

Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis

(Egenkapitalbeviskapital + Overkursfond + Utjevningsfond + Årets utbytte + Egenkapitalbeviserernes andel av Annen egenkapital)/Antall egenkapitalbevis

Egenkapitalbevisprosent

(Egenkapitalbeviskapital + Overkursfond + Utjevningsfond)/ (Egenkapitalbeviskapital + Overkursfond + Utjevningsfond + Sparebankens fond)

Fortjeneste pr. egenkapitalbevis

(Resultat etter skatt – netto renter fondsobligasjon) x egenkapitalbevisprosent/Antall egenkapitalbevis

Kurs/fortjeneste P/E

Kurs 31.12/Fortjeneste pr. egenkapitalbevis

Kurs/bokført egenkapital P/BV

Kurs 31.12/Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis

Endring i utjevningsfond i % av egenkapitalbeviserernes andel av årsoverskudd

Endring i utjevningsfond/Andel av årsoverskudd

Kontantutbytte i % av egenkapitalbeviserernes andel av årsoverskudd

Utbytte/Andel årsoverskudd

Effektiv avkastning

(Børskurs 31.12 – Børskurs 1.1 + Kontantutbytte)/Børskurs 1.1

Kostnader pr. inntektskrone

Sum driftskostnader/(Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter + Netto andre driftsinntekter)

RSM Norge AS

Til generalforsamlingen i Høland og Setskog Sparebank

Frolandsveien 6, 4847 Arendal
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 38 07 07 00

F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Høland og Setskog Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen per 31. desember 2018 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2018. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Beskrivelse av sentrale forhold

Nedskrivning for tap på utlån og fordringer på kunder, herunder noteinformasjon ved implementering av IFRS 9

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendeler i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov samt vurderingen av disse utlånene er sentrale. Ledelsens bruk av skjønn knyttet til forutsetninger ved beregning av nedskrivningsbeløp er en del av disse rutinene og systemene. Bruken av skjønn kan påvirke årets regnskapsmessige resultat. Skjønn kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi har fokus på verdien av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/is a member of Den norske Revisorforening.

Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Ved individuelle nedskrivninger skal nedskrivningsbeløpet beregnes som forskjellen mellom utlånets balanseførte verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer. Vurderingene involverer stor grad av skjønn.

Vi har i revisjonen særlig fokus på:

- Ledelsens prosess for identifikasjon av utlån som skal overføres til steg 3
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer
- De forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2

Se note 9 og 10 til årsregnskapet for beskrivelse av bankens kredittrisiko og nedskrivning av utlån til kunder.

Revisjon av sentrale forhold

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov iht. IFRS 9. Vi konkluderte med at vi kunne basere oss på disse kontrollene i vår revisjon.

Nedskrivninger i steg 3 følger tilsvarende prosess som individuelle nedskrivninger iht. IAS 39. Vi har kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningsevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle bransjer og miljøer. Vi har re-kalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

For nedskrivningsbeløp i steg 1 og 2 er beregning gjennomført basert på et modellverk. Vi har vurdert modellverket og tatt stilling til relevansen og rimeligheten i forutsetninger som er benyttet i beregningen. Nivået på nedskrivninger i steg 1 og 2 er blant annet vurdert mot sammenlignbare banker og bankens øvrige utlånsportefølje. Totalt sett samsvarer vår vurdering av bankens totale nedskrivninger med ledelsens vurdering. Vi har også verifisert nøyaktigheten i noteinformasjon til årsregnskapet vedrørende nedskrivning og kredittrisiko (se note 6-10).

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og administrerende banksjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Arendal, 5. februar 2019
RSM Norge AS

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Johan Thulin Bringsverd".

Johan Thulin Bringsverd
Statsautorisert revisor